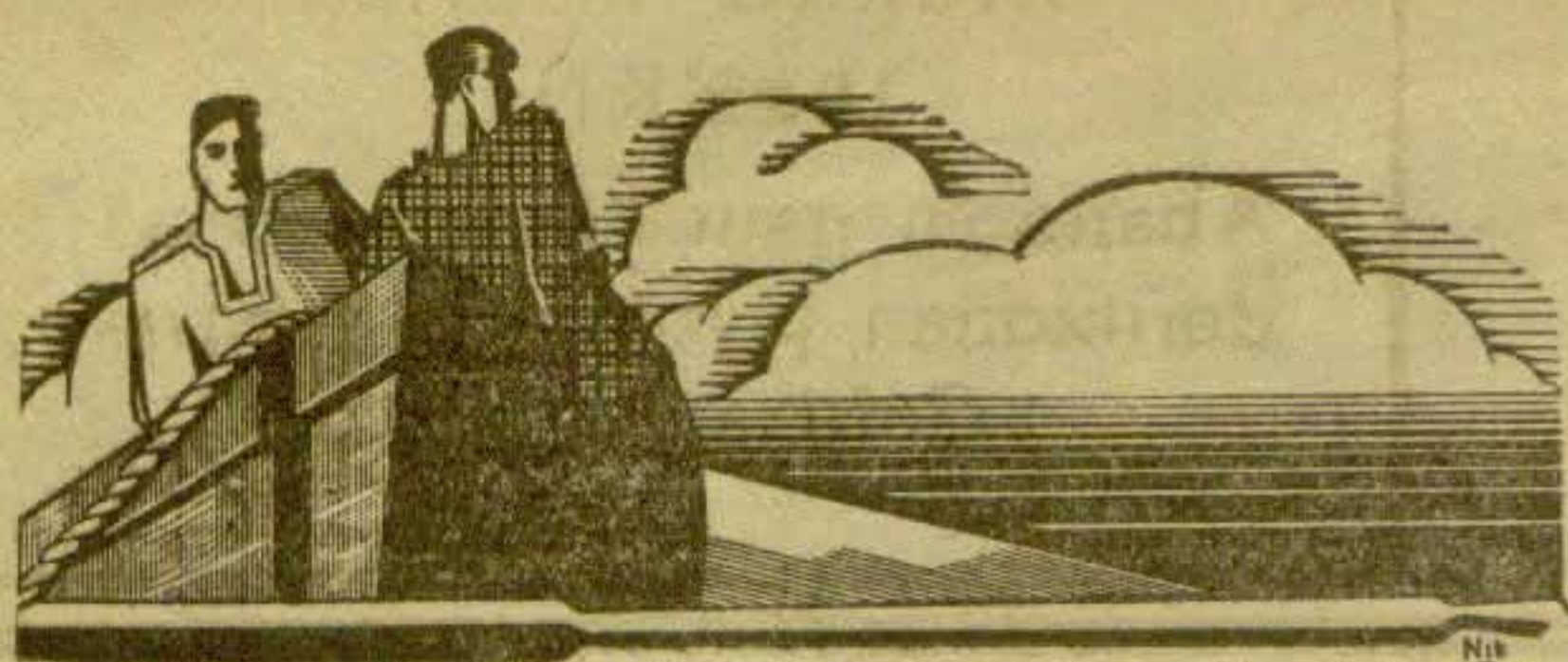

Azal eta labor

Araba alde onetan —Legutiano'n— oso basetxe gutxi dira. Ariti eta pagadiz esaltatuta, jostia, ikusten ditugu inguru guztiak.

Oñaitio Ander Deuna'ren egun gomutagarria egin genun auferkadan sartu gitan pozez beterik baten.

Lur-sagar edo patata sail edefak bere inguruan zitalarik, gudari mordoak arin ari ziran auzurketan. Militar ankefak ordea gure lur-sagar gozea nabaiturik utziarik laga zituzten salak.

Zihian da amerikarrek ure topatzen ikusi izan ditugun leku dabilatz gure moroskuak—begiak zabal-zabalik—noiz jaki uritu orkikutu.

Horik aletxoaren bat bilatzen dabentan neurte efiko jai—beperariakin gogoratzen naiz.

Kelsoeta, aiskolari aspetsuaren seme azkarak egunderrian zaipatuta aña bildu omen dituen...

Luze... luze dihoia gudaia. Horik uste zuan baño luzeago. Eta bategarigatena da izan patxadaz bizi ditan yentarentzat dihoia luzean.

Galdetuko bagenezkio edonori zer omen naizen asko eta askotak esango lukeke: guda negargarri au amaitze.

Askok eta askotak ork eskatuko luteke, baina ez gugaz dabilen soraluzetar gudari batek.

¿Zer uke ba naizen? Galdetu nion legutiano.

¿Zer nukan naizen? Osasuna ta jateko gogorik ezal...

“Uztate” idazle ugariari aketietxetako yakintueri buruz zerbaiz irakurri diogu juan diran egunetan.

Aketietxetaren eta mendian ere badira yakintu aietak... gure badegu bat Maginot berbera baño argiagora, begira; atzo eguberdi jaldian kanpoekin gogor ari zizkizkizun aietak aspaldiko partez.

Estu zama arkitu gitan lenbizi, gortelku gabe baigaitan. Yakintu baina etzan batere esutu, berak aintzina irakurri ei eban Europako gudaian emetiki suaga edo obus bizi ezabala leku baten jotzen. Oie gaitik sosizug egeen leneguetarik batek egin eban zuloan...

Ilundu ebanian iya ezezoia emon geuntan berari.

Bermeo'ko antzerki jai ondoren

Igozi zan astian gipuzkoak eta bermeotarak alkat laguntza ezaldu ta ospatu ehen “Euzkadi” egazkin aldeko antzerki jaiya garrantzi ba garrantzitsua izan zan. Egun onetan bermeotarak Bermeo'ko “Antzerki Barioa”n bati ziran Euzkadi gure Aberriaren gizon-omakuerik lenenatallako. Poz ta gozaro egotekoa izan zan egun andi au itxas efi onen mailallentzako. Oba, ez.

Bermeo-estetikako efeskada mordu idatzi zan lengo egubasten eta egubien gabian. Ondakaten egun zoragari aretako txalo ta poz atsegiaren durundi alaya biotz-begietan daukagu. Negar aldi onetan iri-bererik ba bateri baño geyagorri agiri yakon. Zegaitik ez?

Jai-zertzeladia: Bermeo'ko gudari txistularijak emon ehen jai - asiera. Eta zelan emon be? “Txistakundia”, ko moroskuak onexelakoak doguz. Aupa Efenderi!

Gure neskatu biotzkoak ere “Agur Jaunak” Gipuzkoak Euzko-Gudaro teko eresbatza lagun dela poliki abestu ehen. Txaloak.

“Tiki-taka” taldia ere “Salbayue” (Xabiroia) beregillagaz ujugu eta eja-jarik nelkora eragin eutsen ikualari. Araro onetako makala dok gure Albitzu “xalebia”.

Atxa-Erandio Donostia'ko Euzko Langile Alkartasuna Batza'ko salok atsean edo “dependientes”-etako len-dakari eta “San Andres” gudari-sal-diko gudari gastiak erdel-erkitxu ba teukoz gure batenak ondo poztu zituan. Ze olerki aberki ta samurak ziran! Zorijonak adizkide.

Goenaga'tar Karmele, azkoitar emakume linahek ere Euzkadi irakaslia txanueskid lagun eba Euzko-Abesti politik agutzi ehasen. Bai txalo ugari-jak be irabazi.

“Txistakundia” gudari-saljak gudar arasuetan gorarik eta garaipenik izen go eban. Baina “Txistakundia” Abestiak be Euzko-Abesti erikoyekaz irabazi jizuetan santzo eta apudak inoz ez azutakoak dira. Gora Gipuzkoa! jaldi, jaldi!

“Basori”, Gipuzkoa'ko uretzindor gasta be pia-ploka egin bari ezin egun eta amartxu bat eunen edo “mi-ñin” alavak learo eragin eutsen atez-zelari. Eferto.

“La vicia que pasó llorando” Bermeo'ko “Tiki-Taka” -idaz antzestu ehen. Antzestu be polifo. Antzes lan oneri amaya emoteko “Txistakundia” gudari-salaren “Matxizko” ixendus taldeko gudari trebiak mendiozallien ingia lehen ta eusti hano egin dabe.

Euzkadi'tar Joseba Andari ospatsua-aren euzko-dantza-eresi-abeitjak baten baño geyagotan antzestu ziran. Zenbaki oneri Gernika'tar Euzko-Gudaro teko eresbatz suagafarik lagun du eut-geon. Bai txalo beruak be irabazi.

Kortaxarena'k be bere estafi zolli-gaz abesti batzuk abestu eban. On-dak. Azkenez ikusle gustiak zutundu-rik Euzko-Aberriako ereserikja abestu eban. Gau aretan edertiz ta txindiz garaipen andia izan dan Gipuzkoa Bermeo'ko Obeto esateko. Euzkadi'k Gipuzkoa eta Bermeo onen bifartez

EGUNON

E GUNOKAZ tokitxo onetan dara-bilgun yardungayari ebagi txild bat amotea otu yaku gaurkoan, eta ikasti araz, auzo urengorako utzirik, beste zerbaiz aittatu nai dogu orain emen.

Egunkariak egiteko zereginia euren gain dituen lagunak artean, badira ba-tzek, erderaz linotipistas e-aten ya-kena. Itzelak dira gero, mutiak, linotipista edo diralako langile bedekintu onek irangu okerak egiten.

Itxura barik uzten diue safi asko tan idazleen idazkoretz bitartestatik txaro-txaro eta lerdin-lerdin urtetan daben itz asko ta asko.

Izkiren baten lekuan, “r” baten ordez esate baterako, “n” bat sartzen dautzue efuki andi-andi barik, eta ofe-kin, idazle gizajoak irakurleeri emoten dautsen itz edo berba hiriblak guztiz aldatuta agertzen ditue.

Eta ez da au gahera guri, idazleori, arazo onekin yazoten yakun gauzarik txarrena, ez; linotipista barik ezin bizi, gizonak. Langile baraban ofek bear, nai ta nai ez, egunkaria bear dan eran ofe ordutuan kalera atarateko; ori ez-paldin baliz, egunkari ariñen yausti ko genduke linotipista uts-sortzale ofek gure ondolik urin, edo Txorieñin esaten daben legez, asao.

Ezin dogu baina ofalangorik egin, eta euren oker ta guzti bere, kalera urten egin bear.

Lengo baten eta efi txiki askotan entzuten ditugun birao eta berba zan-tafak dirala ta, Euzkadi'ko yaustari-tzan “Azkena Onaren Zaingoa” izena rekin beste zaingo bari bat sortu bear litzakela aittaten genduan leku onetan ber-bertan, euskaldunen artean entzu-ten diran birao eta berba zanfar ofek garbitzeko ardureakin; baha gure intenziño on guztietekin “Azkena Ona-ren Zaingoa” idatzi genduan lekuan, antxe ber-bertan, linotipista biurifik, “r” bat “n”, tan aldatu, eta “Azkena (olantzek “n” ta guzti gero) Onaren Zaingoa” esan eragin euskun uste-uste barik. ¿Defek sakatu euskun sakatu bere linotipista naskagariaki!

Irakurle asko ta asko gure or, ber-batko ofekin zer esan nai genduan ba-pe alitu barik gelditu ziran, eta dan-dana, “n” baten ordez “r” madarikatu bat sartu euskualako.

Gauza gitxi da benetan berau, one irakurleak, egi da; baina itxeren esan gurea guztiz aldatzeko añaak bai berriz.

Egia artez-arte agertu nai baldin badogu, luma eskuetan artzen dogun bakoitzean, linotipista zifiboro onen kerizea dabil egunoro gure buru ba-ruan. ¿Zer esan erezoko ofe daukue gaur, linotipista edo diralako ofek, gure papal txatal zuri garbi onetan orain txi idazten daragoyuzan berba onen or-dera? Ona gure egunoro gure buruari zuzentzen dautsagun itauea, egunka-ria bidaltzeko papal txatal zuriok mail auzan dituduguean.

Ez da gero, gurea, buruaste makal-makala, jafabana! Gure arerierrik bi-zi bizierarik bere, ez dautsagu opa, egi esateko, linotipista dirala ta ez dirala izaten dogun zori bildurgaria.

Tira ba, ene irakurle begi-begikok; inoiz gure idazlanetan gauzaren bat, berbarean bat, alitu ezirik biltzen baldin bazare, parkatu, linotipista ospatsu ofek itxuraz aldatutako izen bat edo izango dogue gurki ta.

Eta bitartean, gure lengo egunean alitatu nai izan genduan zaingo bafiak izen-zuke bear leukela gogoan artu egizue: “Azkena Onaren Zaingoa” eta ez, jaungotkoaren, “Azkena Onaren Zaingoa”, onek ez dauko ba euskeraz ezetarik zuzterik eta.

Gauzak argi ta garbi obeto dagoz, ¿ezta?

ARUGAIN.

Il onen laugarrena paxista egazkiñak egin euskuben skeftaldian jaurti ta leitu ezizaretako lertjak dira onakuek.

PAXTEL-APURRAK

“Guda-aundia” ote berriz ere Europa'ra...

Zenbat aldiz sortzen da gure artean gaj au? Zenbat aldiz zuzentzen diogu alkaferi galdera au bera? Bai majinabat bider.

Eziñ ukatu araso zail eta sakona dala. Ez ta ere erantzupen sailleko danik. Alare guziok izaten degu zer ezana, gar guztiaz bezela, naiz ta ezer ulertzen ez. Ni ere ba, lagun arteko beriketaldi batean banago beze-laxe, nere lirtxi txiroa ematera nua.

1918'garen urtean bukatu zan gu-daren antzeko beste bat izango ote degu orain goan? Europa'ko lateri arteko artu-emanak, beltz xamaf agiri dira. Gero ta astunagoa, arnasten degun pake aize piskatkoa. Izan ere Alemania'ren ausardia len bizi gefa ondorengo aginduek puskatuaz eta Hitler-Mussolini bikolearen lotzaga bekeri gero España'ko arnasetan aundiak izan dira benetan. Prantzi eta Inglaterra'ain zentzudun ez bal... aspaldi omen zegoen gauza lertua, diote askok.

Zalantza aundiak nabaita ditugu aldiz-aldi aizkenengo denboratan. Askotan uste izan degu, pakeak, egun gutxi beaf bada ordu gutxi bizi zuhela. Au bai zan arazo abetako se-dagile ospatzu askoren lirtzi zalantza gabekoa.

Alare gure arteko zenbat alioa seuden antzera, pakea, bizi da ora-indik, Adolfo eta Benito'k inpernu-tafak il nei izan omen dut, bein ta beriz, banan Ehen ta Ibon Delfos begi argia ubiñ diranek ezin izan omen dute heren naia lortu.

Beren naia, heren naia... Itali ta Alemani'k nai ote dute guda? Antolatuak ote daude berari aurpegi ema-toko? Beaf sinbat indaf bai ote ga-raile lirtzerko? Ez eta ez nere lirtzi. Mussolini eta Hitler'ek nai lu-teke bai guda, ortako jaiok bai dira beren fasismo ta nacional-socialismo; aal sinbat abefi oinperatzeko, beren fasismoa onex edo indafez ludi gar-tian ezartzeko, be en latefia aalik eta aundiena egiteko, abaf eta abaf.

Banan ez dira inor gose egafi oi k asitzeko. Naiz ta beren buruaste re-zienia ejersito indafizuen aegitia izan, ezin lortu izan dute orain al-tean. Abisinia'taf gizajoak litzera

Quintar eta Beas de Granada'ko para-peturik geyenak apurruak izan ziran. Arerioaren indafak alduita geratu dira izan zan komandantia be.

Abis zabaltzian bidez paxiste, itz egin eutsen.

Paxisten komandantia'nak esan eban: lagunak! Emen nago gorietak. Jaten emon dauste, baita jantzi ta tabakoa be Etori al dozuentan. Atzipetuta (enganduta) zagoze.

Gero “La Pasionaria”, k itz egun eban.

Itzaldi onek amatitu ondoren gu-dari bi igaro, ziran eta biotzerano

“ta vakozela esan euskuen.

eta dirudienz bafiro bati gura dabe. Ofetareko asmoz igafi diran taldien auzka jardun da artleria.

Efepublika'nak ostera bost zautu izan ebezan.

Quintar eta Beas de Granada'ko para-peturik geyenak apurruak izan ziran. Arerioaren indafak alduita geratu dira izan zan komandantia be.

Abis zabaltzian bidez paxiste, itz egin eutsen.

Paxisten komandantia'nak esan eban: lagunak! Emen nago gorietak. Jaten emon dauste, baita jantzi ta tabakoa be Etori al dozuentan. Atzipetuta (enganduta) zagoze.

Gero “La Pasionaria”, k itz egun eban.

Itzaldi onek amatitu ondoren gu-dari bi igaro, ziran eta biotzerano

¿Zer irakurten dozu? - Irakurri “Eguna”

Egunak egun, bai-degu gaurkoan irakurgaitrik asko. Ene!

Eta mota guztiko ingi edo paperak ala ere.

Oraindik, baina, gela gozalditxo di-rala diote. Ingi edo paperik ez dagoa-la bear aintat, eta ori bikotzak jai-dera eguneroko eta aldurrekoak. Baha, lan da baho ere ori gela, azaltzen dirala, ingia ugariuta dala esango gen-duke, itxuraz behepein.

Irakurgai, izpatingi edo asterokoak, gaste ta zaar, gizon eta emakume, es-ku guztietan ikusten dira.

Zer irakurgai ordea?

Ara lengo goz baten, jai goiza, er-txadan, eleizatik etxera dator emaku-me bat. Jaupa entzunda edo nuntiat, buruban oial-betiz edo mantila eta guz-ti, izpatingiak zaitzen dira enparan-tzan eta nere emakume on ofek, xelil eldiko eta... “El Liberal” artu eta za-bal-zabalik darama etxera.

Beste egun baten, nerean detan EGU-NA irakurgai patxan exerita, nagoa-la, alhoratu zait, besetxe bateko etxe-koandre bat. Goizean enparantzako azokan, saldu saltzekoak eta etxerako izpatingia erosita, dijon.

—¿Zer izpatingi dau? galdetzen diot; “Euzkadi Roja” basetxera daramazut.

—Onek omen diot kontu asko, epan-tzuten dit, andresik.

Egia; nik zer erantzun asmatu ezin-da galditu nintzan. Ez erantzunik emango ez nikilolako, baina erantzun ortan, arerioaren lan eta len sakona asmatu eta blotza bat-bat-an itundu zitzaizkan eta.

Zabalumdearen idaria, amdi, da. Gure eguneroko EGUNA, euzko-eus-koñara degun au, zabaldu bear degu.

Batez ere, baxetxe guztietara eldu bear du EGUNA'k.

Lan eta lan, EGUNA zabaldu dal-gun, euzkoaren izpatingia izatera eldu aite.

Irakurri, irakurri egizube EGUNA. IXAKA.

“Aberri” zana-ren gogo alde

Euzko-gastel oro guda zitalari lo-tuak dira mendibabean. Batzu ortik emetik bestetzu.

Mutrikua'k aldatu bat Kalamu'k ofe-an gaitzue. Mendien adiskide min di-ranak, badute zerekin poz eman beren kulisai.

¿Bai ikuspegiaren edera...? ¿Gure be-giaren azper ezin, lastefari lotu...!

Mendi garufak eta gora beafak, itxas zifinta bat baho ez dio goro utzi gure begiari, tafetka utz bat bide. Begi au-fer degu Arno mendia zenbat baho makurag, kantak gaudial zeazka.

Sort-arazten digu gogai aski. Atari-atariari gaitzuenen barnan sartu eziniko orotz-mifak txertatzen gaitu saietzean.

Ta “Aberri”, ren il befi ezkeroz, ez degu blotza bere onex. Itun... Alal ez-liko galxo; unetik uia negarafi era-so naieko mimoa.

Begiak badu biotzaren oñaze-ber-i. Bedonen taupada ta negar mufixa oroi kopet eman beaf bal-do.

Ta ofexek jamalo min...! Ez dauki, bidezko, bere argi plzia-le, bifiz itxaropena onela goibel, nai-gabez, arg negarfiaren antzo bizitz aro-an idortzeaz.

Zeregin aittunak artu ditu, bere bizi-kef nagabe ta negar kantaj utzi ta alaitasunari erazoteko.

Itz baten: Giza-diaren edertasun omar par egin... eta abaf.

Baho etzan aski. Gora ofezko egin aal oro alpefikakoak baho ez dira izan. Barna-nalgabea len bezelatu dafak ke denarik aldatutaze.

Ta “betiko gaur, gau latz-gafia biot-za zait yaust...” abes gifaña.

Gure kuttunaren eriotz mifia ausma-reen gaudela...

Ora EGUNA'ten ure diridrak, non dakatzigun bere ofietan zabal, gure euzkel idazkide erailduen gog, aldez-ko opari gogo agria.

Eletzikizun edef bat ezkefi beafeko lirtzi bat, “Atafene” adiskidea izan zaigu asmoaren sortzale, ikilunearen uratzale.

Ta ez da bere firtzida bakafean ito, lagun eskazean gorde...

Ora jalki ordukoze, bere jartzuna zabaldu dan baster orotetan bildu diti onlirtzi ta jafaltzaleak.

Aurertaz ere adiskide ta gogo one-ko ainitz lotuko zaito deritzagui.

Itziaziri buruz itz auetek: Zuzena bidezko dala.

Besteizantz ere auxe bedi.

ANDONI.

Euzko guda-oñetan

Sekulakorik joadirik gogofena Pa-gotzikil'Legutiano aldean.

Gubaren itzalean, gurma lodi ta sa-fa'uan efeketa eta falangotafak. Onex uste izan dabe gure toletan ezezkiu sartuko ziralak baha txarto urten dau-te asmoak.

Loyola gudaorora eztago bere tokial-lagafetko. Ez orixe.

Sutots andia entzun da gabeen Pa-gotzikil'. Alderdi batetik jo lenengo, bestetik inguratutoko asmoan. Gura gudariak igafi ta keyak atara.

Estatzad arerioak zenbat lidako la-ga dauzan mendian. Ugari dirala bai Euzko metro ingururako elduen laga yakola esatia naiko, gero tirtos safa-tuan egingo zan garbiketa gogoratko. Gure aldetik zauritu uts bat.

Pagotzikil'ko gudaketa gogof eta gordifan ezik, beste guda ofietan ezal-iz.

Espanar gobernuaren aldeko gudariak Lopera'ren atietaraño eldu dira

Malaga aldian "Loma de los Almendros," en egozan paxistak mendi ori laga biarrian aurkitu dira, bestien indarrari eutsi eziñik. - Frantzetarrak erria erabilten asi dira. - Ibayak gañezka, kalte eta zoritxar ugari egin eta sortuten

Croydon'dik Paris'erako urten zan ontzi bat ezta bere tokira eldu. - Noruegar itxasontzi bat atrapau dabe paxistak. - Beste izparrak

POLONIA ETA DANTZIGEN

ARTIAN
Ginebra.—Difonez Polonia eta Dantzig'ek inbena (Dantzig) bat izentatu dabe.
IBAYAK GAÑEZKA
Londres.—Tamesis asko ugariatu da eta kalte ugari egin dauz.

OHIO BE...

Cincinnati.—Ohio ibayak gañez egin dau. Ori dala ta amabost mila familiak iges egin dabe euren etxetatik.

TRATADU BAT IXENPETUTEN

Belgrado.—Atzo ixenpetu zan Belgrado'n Yugoslavia eta Bulgaria arteko betiko aldiatutun agiria.
Agiri ori labur labur da. Artikulu bat bakara dau eta bertan difonez betiko aldiatutun zin (juramentu) egiten dabe.
Jai au ospatueto jai andiak egin ziran.

EGAZKIN ZORITXAK

Londres.—Croydon'tik Paris'erako urten ziran egazkinetako bat ezta eldu bere tokira. Uste dabez Canaj de la Mancha'n egon dan egazkin gogofian galdau da.
Egazkin onetan urutizkaria eta eruatia jozan bakañik.
Beste egazkin bat ingeles luterano joan da. Aurreñik bakañik erdi kaja ure tara jaurti eban.

EVERESTERA JUALDI BAT

Londres.—Urte onetan ezin nai dan Everest mendiko jualdiarentzat baitena lortu da. Baiten au India'ko Gobernuak bialdau da.

SALBATZALNEI ESKEKAK

Londres.—"Venus" ontzia Newcastle-on-Tyne'ko portura eldutan aguf edera egin dau. Itxasontzi ofek eban "Trin" ontzitatuko ontziko emeritzi lagun. Ondate ori Stavanger'etik befogetamaf milara igarotau zan.
Portura eldu zanlan ontzi gustiak soñak jo eutsezan eta ibayan alde bialdara egon milaka gizon eta emakumeek txarrik bixienak jo eutsezan, ekaitxiak emon, ondututako ontzia salbatzen juan zala.

ETZAN GOGORTASUNIK EGON

Londres.—Eden jaunak eta Beck polakun asafaldi bat euki ebela zabaldau dan Dantzig'eko gora-berak zira-la-ta. Bakañi suñuñu ori gogortu egin dabe.
Eden jaunak ezau oraindik astirik euki etatarako eta Beck'eguz euki daben jarduza arazo ori zelan eruan biald eban erabietan izan da.

EGAZKIN TOKIA IXPREN

Londres.—Inglaterra'ko gogof diardun Txipre'ko ugarteñ (isla) egazkin toki bat egiten.
Aukeratu dan lekua Nikosia'tik lastef da. Itxurea dabez maniorak egingo dira lastef isla ofein jurgunau.

IZPARKARI BAT IL

Valencia.—Crousilles'tik Perderika, mardidaf izparki zara, il da ori untan. Madrid aldera etxetik jo zuanen, Valencia'ra joan zan eta geroñik, beñere utzi ez zuan jayotia utzi-berak sortutako samñik zin zuan gorde.
Madrid'go Udaleko lankide izan zan Crousilles jauna. Etengabeke lanean jartau zuan anga Zembakiritan. Madridaf ingurietan amaikatxu izpaf argitaratutakua.

IZPARKARI BARI BAT

Londres.—"Noticias de España" ixenagaz efebista bat argitalduten asi da eñi untan.
Paxisten aurkako idazlan ugari agertu izan dauz.

ERKALEKO LENDAKARIAREN ENAKUNTZA

Valencia.—Valencia'tik atera bialdau len, Erkaleko landakariak bost mila laurleko eman ditu Valencia'n dauñen umen aldeze.

BELGIKAR PARLAMENTUKO BAZTORDEA

Valencia.—Gobernu'ko ministrak uri etan dagon belgiar Parlamentu'ko batordearen ikeria izan du gaur.

ERKAL ALDEKOKA JO TA SU. LOPERA'KO ATETARAIKO ELDU DIRA

Andujar.—Goizabaren, Lopera'n zegoen eruari gogof asi ziran erkaldafak erantzia. Lau kilometroz, bat ere eragorrik gabe aurreratu ziran.
Aurrer ta aurrer zijoatela, aurrer aurrer agertu zitzañen euntan paka asi. Erkaldafak, jo ta su, Lopera bertarai lu aurreratu ziran.

PAXISTAK, USTAKABEKO, SUTUPA ENTZUN ZUKAN, AL ZUAN BEZETZ ERANTZUN ZEN, EFNALDEFEN JOKERA ASERTZERA AMABOST GURU ZALDIZKO AGERTU ZIRAN, TENIENTE TA KAPITAN BAT GAÑEZA, LAISTEF ZIRAN ERKALDAFEGU JAGUTUTA. LAUREK IGES EGITEA LORTU ZUTEN. HAKA, BEZETZ ILDA JAUSI ZIRAN. AMABI IL TA KAPITANA JAUSITU.

Erkaldafan artilleriak edefki erantzun zan.

TANKE ARISAK

Londres.—Iragafi dabez ingelesen ejerdua tanke arinak erabiliko dauz lastef.

ERIA ERABILTEN

Paris.—Guda'ko ministrak erubidiki mon yakoz erabilketa edo mobilizazioa bat egiteko.

Asmo au aspalditik egon eta gertakimuz lez egiten da.

MALAGA ALDIAN GOGOR

Malaga.—Paxistak, alemaniarren gudoñti ta egazkinak lagunduta, gudañti batzuk sartu dituztela Esteponen eta, jendea bero-bero gelditu da. Ordoren edefak sortu dira, bakañi, Villalba buruzagiak Marbella'ra batu duan gudañti beñak, aurreraren erantziañti gogof euntz ondoren, aurrerak asi ziran eta leku garantiztuak kendu paxistak.

Ainbat utsumu sortutako ostiraleko astifaldi ondoren, koldartuta dauñe Franco'ren gudariak. Alemanak, itxas-baztefa euren mende artu-asmoz, gudañti batzuk eskatu dizkiote Queipo de Liano'ri, maiña, onek eragorpenak agertu dizkie. Cordoba'n erkaldafak adetik erantzi gogorak izan guduñteia ta Badajoz'en ere afixku aundia dagoñta. Gudariak bialteza zaila dala erantzun diz Queipo'k.

Ingandean kemetsu jokatu zuten erkaldafak. Inguru aietan nagusi dira.

Paxisten egazkinak agertu ziran, bakañi, "elzakoak" laister atzeratu zituzten.

Itxuraz, Marbella'ratu dan gudañti beñak ez dio aurrerak atzerarik eragingo. Aurrerak berak bai ziurago atzera egin.

AITA SANTUA GEXORIK

Roma.—Alta Santuaren gexua len lez dago. Osegialak emon daben agiak difonez miña gixitu da eta Aita Santua jaso el dago.

PAXISTAK ATZERAKA

Malaga.—Marbella'n dabilzan gobernuaren gudariak joaldi edefak egin dabez eta "Loma de los Almendros," etik paxistak kanpora jaurtitia lortu dabe.

Aurretari zigor galanta emon yakon gudañteia onetan.

MADRID'GO BUSTANAK

Madrid.—Orniketako ordetxariak esan dabez, bustan edo "cola" direnakoez amaitutako ustia dau.

Madrid'etik urtetan dan kotxe bakotxa, geitu eban, janariz beteta biurtu bialdau.

LANIAN BARIRO

Gijon.—1928'tik ona safatuta egon dan Orreñeta'ren landoak bariro asko dalañan.

Pala eta atxuf ugari egingo dira bertan.

ARAGOEN IGANDEAN

Barcelona.—Generalitat'eko ordetxariak emondako agiak auzo difo: Alpa garirik ez guda-onetan. Egn, taldi txarraf eztau laga guduñtutan.

NORUEGAR ITXASONTZI BAT ATXILOTU

Santander.—"España" guda ontziak "Carriere" noruegar atrapau dan Arria garrian. Ontzi ofek fosfatu, eroan "Real Compania Asturiana," rentizat.

EURIAREN ERAGOPENAK

Madrid.—Euriaren euz, Madrid'ko guda-onetan geldiki egon-beafa izan da.

Beti ere Erkaldafak aurrer eginen dute, Guda Zingako biallan euki daben.

KATALANDAR ALDUNAK EZ DUTE NAI ATSEDENIK

Barcelona.—Katalandar Parlamentu'ko aldun geienak atsedenen ez zutelañi esatera joan zitzañkioa esan ziran Tarradellas Arduradun nagusiak izparrakial. Beriz ere Erkaldafak zeudela agertuaz, lañari burua jalki-erazoten laguntzeko gertu zendeia ta dagokito ten oporralda lañerak, artu nai zutela.

HITLER'EN ITZALDIA

Berlin.—Hitler'ek sapatun egingo daben itzaldian Eden'ena aitatuko dau. Bardin Blum jaunak Lyon'en egindako agerkuak.

Uste dabez itzaldi ofek ordu bi inguru iraungo dau.

Belgika'ren baktasumaren aldeze agertuko dala uste da.

RUIZ FUNES MAROKUETAKO ORDETXAKI

Valencia.—Izquierda Republicana'ko ministro dan Ruiz Funes jaunak Marue, taku, España'ren ordetxari artu dabe.

FRANTZETARR IZPARKINGI JARDUNAK

Paris.—Frantze eta Turkia'k Alejan-dreta dala ta alkar artu dabelako poz agertzen dira izparringiak.

Dantzig'eko auzia dala ta "L'Echo de Paris," ek difo, Versailles'ko itunbeñan partu onetaz egin ziran erabagirik geyenak beña jota eta ezetsita dagoñta. Politika alderdi batzuk dago oraindik eta eurañk be ezetzi gura dira.

L'Humanite," k difonez Dantzig'eko auziari buruz itxurarik be ezta gordeñal, eta Alemani'k garanti osua emon gura dauñe lotsa barik dabilan Getafere.

Deusto'ko Euzko Gexozain - Bazpatza

Etxe edefa ta egokja. Aurrez-aurre zuzaitz ta lorez inguratutako bazar-ta polita gularik. Guzta da edefa ta atseñia gexotegi onetan. Ez nuen uste une batean añ gexotegi txukun eta alarik ariñtuko nubenik. Izan ere arek ziran egunak! Inoiz orain ariñtuko gexotegi gexorik ez ariñtuko ariñ, tamalez ni ere beste askon antzo gaxo baten bialteze gexotegiratu egin beñ izan nuen.

Lenbizi Otxandio'ko gexotegi onetan nintzan bi egunean. Egun itun ta azken gabek, Egun ofetarik bakotxa urte osua iruditzen zitzañan. Egun amonagatik! Egunak zuen ordu gexotegi ez nuen itz gaxo bat eztenen. Guzta zan birña ta obena gexotegi artan, eta ez gaxo ariñtzen ziran gexotegiak bakarik, bialte ere gexozain ziran emakumeak ere. Lotsa-garria benetan!

Beuren artean bi abertze arkitzen gñan gaxorik, eta blok afiturik beñtuta ariñtzen gñan angio izketañdiagaz. Bialte ta obentaz gaxera euzkotaf abertzeñtazko guzia zan aurtika egitea ta gaiki esatea. Noiz itengo degu imperu ontatik? nion nere lagunari. Alarik baten gaxorik uste nuen. Otxandio'ko gexotegi bi egun nagibe artean igaro ondoren, bialdu gñuzan berbil baten Bilbo'ko gexotegi batera. Egia aitoritoko ezda kit zein gexotegi zan... Bafena sañtu gñan ta emakume batek galdetu zit. "De qué partido son ustedes?" "Del Partido Nacionalista Vasco," erantzun genion. Eta berak ofeñe zion. "Tendrán que ir ustedes a algún otro Hospital, porque aquí solamente vienen los nuestros, los rojos." Eta blok aboa zaballik utzi ginduzan. Ederki gaxorik!

BILDURA PORTUGAL'EN

Gibraltar.—Portugal'dik etofitako izparringiak difonez oraintzuko bomba apurtzeko bildur ugari sortu dabe Portugal'en.

Bomba ofek kalte gogofak egin eban agintaritzat etxetan.

Explosio gogof bat Burgos'ko baturaren ordetxariak lan egiten daben etxetan egin zan.

Gizabide zaingoaren etxea ziara apurtuta geratu da. Bertan paxista ugari batzen ziran egunero.

OSAGIARIK ESPAÑA'RA

Paris.—"Paris" itxasontzia El Havre'ra eldu zan atzo. Ontzi ofek España'ra osagitaritza gaxak daruz. Lau belik osoluten dabe. Amañka ofegia ta zortzi gexozain duaz bertan eta lau tonelada osaki daroz.

Goi Amerikatik bialtzen daben laguntza da ori.

LATERI BATZAREN BATZARA

Ginebra.—Lateri Batzaren batzarian Frantze eta Turkia'ko gobernuak alkar artu dabe Alejan-dreta'ko auzia dala ta.

EGIN DA

Gibraltar.—Iruen opizialek iges egin daben egia d.

Esan dabez matxadearen zuzendari eruz galduko da guda au.

MADRID'GO GUDA-ONETAN

Madrid.—Erepublikaren gudariak aurrer dague.

Cerro de los Angeles'eko jaleñtikan egozan gudari paxistak lagun geyago bialdu nai izan eutsezan bakañi eufibikar ezeeñen laga gurari ori beten. Paxistak munisio ugari erabili eban bakañi kalerik egiterik ezeeñen lortu.

Casa del Campo'n toki batzuk obatu dira. Alde onetan iru gudari eta aleman bi etofiz ziran. Aurreraren aurrerik eta itzaltasuna sortu dirala esan egin.

Valdemorillo'n toki batzuetatik atzera bota ziran paxistak. Igeskadan ama bost lagun laga ebeñan ita eta guda izkili ugari.

Moncloa'ren sorkaldetik sortu diran paxisten egosera eta asmoetazko bafi ugari emon dabe. Oraindik idelko asko luf-emon barik el daukeñe eta Navalcarnero'n ez el-dago gexotegirako etxe azkerik.

Gobernuaren kaxoyak kalte gogorak egiten dabezala esan eban eta mofoak iges egiten el-dabe bayonetara joller dapanen.

POZAS BURUZAGIAR ESANDAKOA

Madrid.—Pozas'tik Sebastian buruzagi ospetsuak "El Sindicalista" izparringia idazkolariko bati egindako agerpenak diru onako onek:

"Batasunak eta menpatsuak irabaziko dute guda. Aspalditik befozko gendin es kuafetiko onetxek lortuko digu gureñda. Bide neketan au efozgotu egingo da. Eñka'eko uri nagusi maiñe onek ez du nabatuko paxisten estuntza latz eta astunik. Nurruñcia bezelaxe, Madrid, atzietu bialdau angio apurtu ta zatitu egin beñko dute."

LIBURUTEGI BARI

Santander.—Elise, Reclus ixena erungo daben liburutegia zabaldau zan atzo Puerto Chico'ko auzian.

"Nora jo beñ degu? Tira guazten of aurrer dagon gexotegi ofeña, ea or beste kalabaza ematen digun."

Bai zera. Gexotegi onetan ez dago kalabazarik, guzia da emen alala ta atseñia. Gexotegi onetan sartu bezin laister igafi genion bertako emakumeak, beren iñpazeko atseñia gureñta zirañla.

Izan ere abertze artean bezin anafasunik ta maitasunik ez degu inon ariñtzen. Guzta da maitasuna ta poña gure artean, ta ez gortua ta ikusi ezña toki askotan bezela.

Gexotegi onetan gaxo artean, mota guztetako gixasemeak ariñtzen dira, zuri-gori ta alde guztietakoak. Bafon goriak esan ariñ, Euzko - Gexozaino emakumeak abertzeñtari bezin begi onet ta maitasunez begiratu izan oi diote, berak ez uste ala izan ariñ. Ori da benetako emakumea izatea! Aftu gure zoriñon sutuena, ta jafai aurrerantzen orain arte-bezela Jaungoiko ta gure Abefi aldeze.

Ta ez ori bakarik. Ingandero gaxo ariñtzen geran guziok jaupa eñtuz den zagan, emen beñtako agintariak aftu zutan asmuñ, ingandero amañketan jaupa ipintzeñ, eta bai egin ere. Ingandeguztari amañketan jaupa izaten degu itz aldi ta guzi. Zer gauza edefago gure antzikiñak asabaren oñtara eder ta garbiak jafaltzeñ bafu? Ta ori guzia zergatik? Emen beñtako agintari edo buru dagitenak, utz-utzeñ euzkotafak dirajako, eta euzkotaf beñtakoak agintzen duen toki guztietan, gauza guziak argi ta garbi ariñtzen dirajako.

Gora Deusto'ko Euzko - Gexozain Bazpatza.

Andonag'taf Kureñka.

ZARAGOZA'N ALEMANAK

Barcelona.—Fibus'ek Aragon'go gudañtara bialdu duan izparrari bereziak, "Ermita Iperia" zainzen zeuden gudari batzuk erkaldafetara igaro ta leku ori zainzen dauñen guziak "efe-ketarik" diraj agertu dute eta "efe-ketarik" gudañti ortan sartzera beñtutako Taracena'ko eskertafak dirajala.

Zaragoza'n alemaniar ask, dagola esan dute ta Delicias gertotikan bialtzi batzuk dituztel, lo-leku. Laister Huesca-alderuntz bialduko ote dituzten.

ASTURIAS'EN

Gijon.—Afatsaldian artilleriak Ovie-do'ko toki batzuk suñgatu ebanen eta eñi bafua kez beteta laga eban.

Bonbardeo oneri paxistak erantzun nai izan eutseñ bakañi ondoren barik.

Paxisten artetik igeska dotozanak geyagotuten duaz.

Beste guda-onetan alpagatirik el, EZQUERRA'KOAK BARCELONA'N

Barcelona.—Ezquerra Catalana'koak jai bat egin eban ingandian. Jai ofetan Barrera, Rovira y Virgili, Ayguade ta beste batzuk itz egin eban.

Jaya egin zan teatrun sartu ezinda iru mila lagun geratu ziran kailan.

FISTER OSALARIA

Valencia.—Suiza'ra juañ da Fister osalari jakintsua. Egun bi egin dauz txpana'ko jazokunak ikusten, Suiza elteñen zalbalkunde ugaria egingo dabela agindu dau espanar erepublikaren aldeze.

KALEKO MARMARRA

XIV'gn. eunkia. Matxinadak, "Barri kada," k.

Buruka gogofa. Eñia alde batetik. Eñi-muñaren aldezeak batetik. Eñi-bide, Zuzentza. Alakatsun aldezeak batetik. Militar gixartaren aldezeak batetik.

XIV'gn. eunkia. "Bafikaden" eunkia! Gai oneri buruz idatzi dala amañketa. Idazlan sutusenak opaldu dizkiote kizko gorengeñak.

"Bafikaden" eunkia! Amañketa ikusiak dituzu Europa'ko eñi-zafak.

Gaur, itxuraz etzan ezer gertatzen. Pake-arnasa zerioten kale-zafak. Oler ki-likura zerioten kale extu blufiak. Itxuraz... Guziak ezbalziran lo; kalearen pake-arnasak, kalearen olerki likur ezbañezkan guziak liluraren zartetan.

Eta egun baten goñzean, eun kale arkitzen ziran gudaren sarean trabaturik.

Zer gertatu zan? Kale extu blufiak gauran mende zi ralarik, zenbait, kale oien tankera aldatzeñ elku zioten. Eta eun kaleñtan beñtatu "bafikaden" altxa ziran.

"Bafikaden" Bai, zaldizko-gurdial, ol-zafak, traste zafak, ondarzakuk, artizafak. Guzta pilotua. Guzta nañsin. Artizafak ol-zafek esku emanda. Zaldizko gurdial ondar-zakueñ besarkatu.

Itxasalde gudañteko gudari talde edefa. Euren artian ikusi dailceñbe, areñen egazkin batek jaurti eutseñ "otaraña" be.

PELOTA JOKUA

Eskulariak ikusi nai

Gure oñturiak ikusi zale geranak txikitandian bararik gande aldi onetan pelota ikus barikan; jolas edefa atseñi zaiñ gande ezin asturikan bialtu nai ta ezin riktu eskuzko partidurikan ez ote dago Bilbao'aldian etarako tokitikan.

Dema bizkor da gaxantizkoak itus izanak gerade. Gipuzkoa'ko plaza aietaz ezin asturikan gande; oñte beñtirik, txaloak joa. bertan oi gñan gu ere emen, Bilbao'n, eraturia izango litzala ote euzko-gogua gaur nola ase? ez, partidurikan gabe.

Esku pelota izanik beñt itenda pizten deneñ ez izate partidurikan ariñtzen nai gñena zerga aundiak bialdau hadira arintzeñ da onena gure arteko pelotariak bialtu aldan lenena Bilbao ezin egon litke joku onetan azkena.

Txanpon bialteko, jaiak sortutzen eginen da gaur aletan kioz jokuak, antzerki dala ikusteko dira egin. Esku pelota ez det nabaitu au palda degu oraindik dñi mardoska bialdu litke partidur edef batetik aietarak, trebe diranak bat antolautzen ekin.

Hitler'en ibillerak

Londres'era juango ete da Gorka erreigia buretundutean?

Paris.—Itxuraz, Londres'en IV'gn. Jorge eferge buretundutean egingo dan jaietara joateko asmotan da Hitler. Ikusgaria ere ikusgaria izango dala esaten dute.

Londres'ko Gobernuaren dei-eskaria une batetik bestera arizeko zai daude Berlin'en.

Egun gutxiaren buruaren oguziko du Hitler'ek bere itzaldia. Latefi-arterako bere jokera izentatuko du ta Londres'ko dei-eskaria daban agirian ontzatu artu.

ria une batetik bestera arizeko zai daude Berlin'en.

Egun gutxiaren buruaren oguziko du Hitler'ek bere itzaldia. Latefi-arterako bere jokera izentatuko du ta Londres'ko dei-eskaria daban agirian ontzatu artu.

Itzaf genukan. Berpiztuko zanik ez genizun uste. Munduak egin bialzikidun litet.

Eta XX'gn. eunkian, ona inoñk uste etzuneñan ita piztu.

"Nola piztu gero! Militar faxiozaleen asaldak egin di zu atigafizko, jilbat piztutzeal!"

XX'gn. eunkia. España ta Euzkadil'ko lufaldean militar-faxiozaleen eñiaren aurka jafai ranan, Madrid'en, Barcelona'n Donostia'n berpiztu zan bafikada.

"Militar'ek eñiaren aurka!" "Suñ!"

Eta bafikadak altxa zñuan eñiak zurgardi zabai ederenetan. Berbilak, ol zafak, ondar-zakuk, jekura zeñkarnak batu zituan asaldariek esq bat jartzeko! Euzkadil'ko España'ko lufaldean, XIV'gn. eunkian bezelaxe, bafikadak altxa ituan eñiak militaren aurka.

Gaur... garaitz-ate

Bilbao'ko izparringijak diñuena

"Euzkadi"

"Fin da una etapa" ixenpurrutun dau lenengo zereñako idazlana.

Oraín urte asko dirala Arana Goiri'ak Sabir'ek irazten eban Euzko-Alderdi Jeltzalearen oroimena dakar, Irakaslearen irakatsijetan oinarritu zan euzko'ra'jiz'et'asuna oraingo beñizkunde onetarik urtietan be urfuduta bizi ixan zala esateko.

Aldi aretako, jakitunak, euzko-aheritz'et'asunari basat'it'asuna artzen ari eiz'zan, eta ezerepean al ixan eben kate gustija egiten.

Egizko eretxija agertu biaz ebana, ba, benetako euzko erija zan, eta onek bai agertu be.

Eta benetako euzko-erija itxarrituten asi ei-zan. Itxaritu, ta aberija ezagututen. Aberi ezagutitak aberi-areyukandik igeska imini eliztzen. Eta aberijaren bitjota zindotuten asi zaijan, abenda-guna osuan aberi-baratzaratu gertu zan.

Eta gaur, euzko-baratzan, euzko'ora' gus-tijak, lora mueta gustijak taldeakubetan batzeko tolijak idortzen da; baltsakari, gixariekari ta abaf.

Kepa deritxubela naiz jon eretsi, aberi batzen seme lez agertuko dira, gus-tijen af-tian Euzkadi joritu ta zorjondutuko.

"Tierra Vasca"

"Sobre la unificación de la lengua. ¡Que hablo la Academia!" Oniek ixenpuri b-jok dira izparringien onen saferako ixenpuriak.

"No solamente de pan vive el hombre" esaten dau gero, aberija be ogavunakoz bafak ezala bizi bere aldetik agertutoko. Ogavunakoz naitzen, gogo-izantia be, aberi "bizitzarantzu" bafakala dala erakusten dau. Euzkadi-izaf begiritubuz, euzkera-bidien olefarkijak - olefarkari ta idazkijak "idazle ikusten dauz. Eza euzkel-olefarkari ta idazkijak euzkelenen ei-da euzkera utsi-izantia argialtzen dau EGU'NA egunoro-ko soflu ixan dabena.

EGU'NA'k lofatu daben bidia omuragafija dala kaltetarjia dan aztertu biazik daganik ez dau urte, idazkijaren urta (co secha) dala jakitia naizta dala-ta.

Lefopetuta idazkijaren daban "jeltzale" itzaz ixipuko eskutapen bat agertu gura eze-danekua sumay dautsaga. Argi-jago esaten ezanjan af-tian, baña, idoro ixan dogun lekubian lagako dogu, ilupian galdugordian ibili baño egun-ufatzeako ar gijari itxoroten jakitia zuraguena da-ta.

EGU'NA buruzko epayetan asteko gorik ez dauka be, baña. EGU'NA'k idazkijaren daban idazkijera-ara batzuk, iguin yakoz: "eman" ordez, "emon"; "berdin" ordez, "bardin"; "beñi" ordez, "bafi"; ta abaf izparringij baten idazkijak ikusitak, sabeleko mifia-edo damotso, Euz-kearen basasuna gura leuke. Eta batan-ori loitu dagijantzu-edo, "Academia" ri deituen dautso. Zetarako egin dai ori? "Emon" ordez, "eman"; "bardin" ordez, "berdin"; "bafi" ordez, "beñi"; ta abaf idazkijak idazkijezko, idazkijera-aren batasuna lofuta ez legoke, bai...

Batasun ori lofuteko biderik egokiena, gure ustez, ikastolea da. Eta ain zuzen be, arazo ori bere ardurape atfuteko bi-dian dabilari, Gog'ar'iz'et'asuna soflu-tu dan euzkel-irakasletza da.

Euzkel-irakasletza onek azkenegoz egin eban batzafian auzi onetazko asmoren bat afu abaf be aurertu gertena da. Beraz eztago laf, estutu biazik, eza ari ta oni deika estarijak uratuen ibili biazik be.

"El Liberal"

Langilen batasunetaz Buena'f'abio'ek "Euzkadi Roja" izparringian idatzi ebanari erantzuten dautsa.

Batasun ori egiteko Buena'f'abio' idoro-ten daben erazopena, auzi ei-da: Iruga-fien Internazional esaten dautsoen ba-zuna nagosijan bazkideituteko langiliak era-kustun daben mufertasuna.

Gorraldu daigun "Eguna"

Aldi andirik ezta... atzo ixan zala dirudi. Jayopajitxu danaren, bari, zen-tzuneez eta dotore agertzen yaku.

Guda madari onen dambadots, odol, negar eta erjotzen naste ingurartijan jaygo zan. 1937 urteagaz batera zabal-du euzan bere begi edetarik ludi onta-ra EGU'NA euzkera utsi-izantia idazkijari eguneroko begituko.

Udabari dan zoragartijan Zelako po-za ta bizi gurea sortutun dau gure iru-dimean... ofelan ixan da euzkeltza-llontzak EGU'NA'ren agerunden. Poz bixkijan eta itxaropentzu ospatu gura-ban, ba, euzkel-izparringij jayotza. Ber-bera urtebafijena.

Izparringia ta urte bafijok, biazik dakarskibe gauzari omuragari ta alaye-na: itxaropena. Itxaropen oso-oso-ko, bafiz, bikotza bere: Euzkadi gure a-be rijaz azkatasuna eta euzkera, gure ele-matean pizkunde zoruntzubak.

Bafia ojetarako gauza bi oniek eu-kin biaz doguz kontuan: Azkatasun al-dez eu-izkilibak urti doguz... ba euz-ke-ra - mesedetako euzkera - pizkunda-lortzeko idazkijilibak artu ta adore-tsu diandu.

Ixisten dabez ludi tximal ontako gauza, egikadak, goguk eta abaf lot-zeko era berazi ta egokijena gudea-ba-da, zze egite egokidagorik euzkera aldezko gurendea gaurantzeko idatz-gudea euzkeldun idazle kementu ta zintzan "uena" eragidin eta gudi-er-riak baño? Gudea, bafiz odollik erori-baze, gude, jakin-bidez, gudea idazkur-eta idazkijalen.

Eta ofelan, Aberi-aldeza zereginak laga baze, zutisilubak sorbatatik di-rala sargi eta zaindari gudi-egafarjia-jen amaya estau arte, beste guda tx-e-logafijari sortu daigun eta euzkeltzale gustijok EGU'NA Irakuri ta euzkel-idazleak baktokak dakijin tokirarte idatzij EGU'NA'n, EGU'NA'ren biktiza-aldez eta euzkeleren biktiza aldez, da-nok lanera, danok abendelea aupatzen eta bere bix-naya berbitzuri euzke-va erabili eta euzkera goraldu!

Gurtubaf'af Kepa.

Gorbea'f'f'

"Euzkadi Roja"

"Konsomol" efusitafan ixotzi-aldezko "Euskalduna" pelotatikoko jayotaz idaz-ten dau. Eta lenengo ingoskijean sei ze-f-gua zabal dirala idazten dauzan izki sum-diun lefoetan euzkeraz idatzi-izta agertzen dautsa, auzi da:

"Zoz gaur Euskalduna'ra, Soviet-efiko itxaskinuzari zure laguntza opatzea. Ori eginaz, faxio mamofia luf-azpignotzen baitdezu, Eta faxiokeria azkatasun guzien arterioa dala badakizu, Euzkotafak, beste guza on askoren af-tian auzi badi: eskef oneko da."

Eta lenengo ingoskijean bertan argial-tzen dauz jai ofetan jokitutako diraz iru pelotari onen argazkijak be: Kiru, Ona-inlia ta Aretio'rena.

"El Noticiero Bilbaino"

Izparringia onek be, Euzkadi'ko guda-on-tako izparrak damoskuz. Eta bere izparratan Ondafotik er- aldezlekana igaro dan "efeketa"ren izparrak be iragarfen dau.

Doistafak espafaf agintzen etof biazik minduta jafi ei-dauz efekete, palankista ta abaf. Eta ori dala-ta, euren af-tian soflu-tu ixan diran asafe-masafak uditxubak ei-dira.

Madrid afutko ebela-ta ta abaf ospatu ixan ebezan jayak be, mingotuten asifa ei-dagoz. Madrid afu ez-eze, iñor afutko dabemik be orain ez ei-dabe zintutun, ba.

Efektet-ixeneko ofek esan dauenez, ma-xindea irahaziko daben ustrik be ija ez ei-dauke. Mandauk idako mandafazaren antza agertuten ei dabe matxindaf guda-roziak.

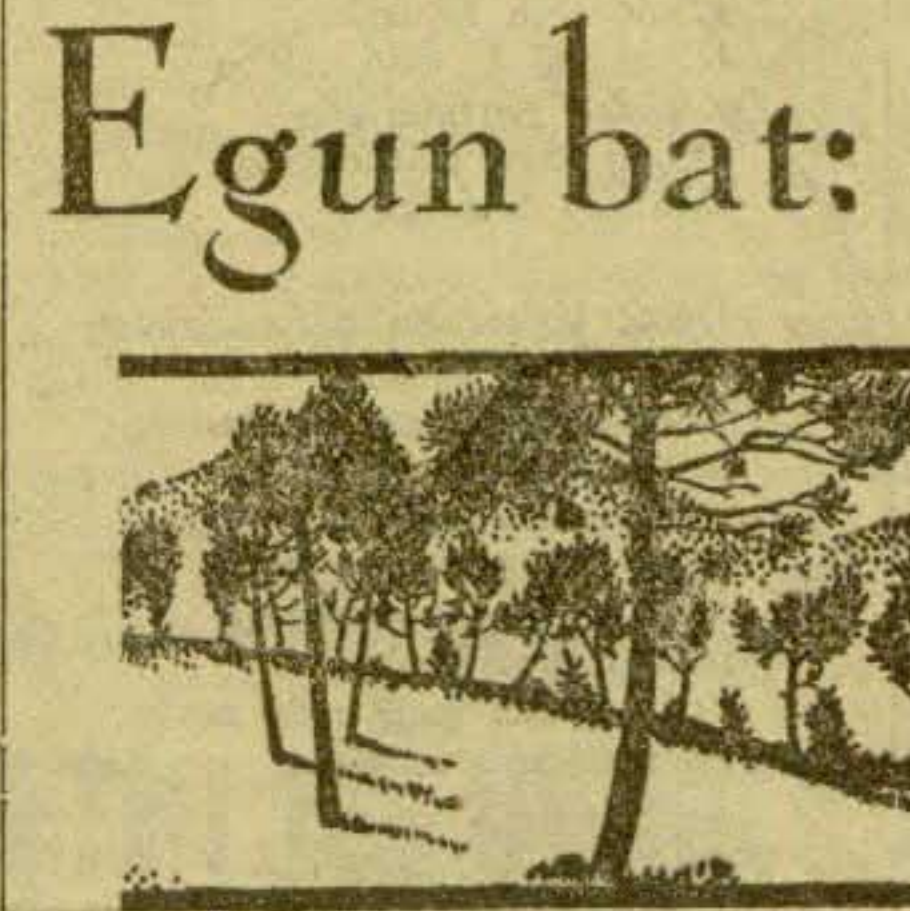
"La Gaceta del Norte"

"Euzko-guda-onetan" ixenpurrutun dau izparringia onek bere saferako idazlana.

Eta lenengo lefuk, Euzkadi'ko jayf-la-ritza'ren Aldezta-burukidiaren guda-izparrak iragariteko idazten dauz.

"Gure guda-onetan areyuren ibarkun-lofatzik urtu biazik zala dino, igande-guna. Gure suagarijak, ordez, Paga-mendi-aldean areyuk daukazan guda-ofiak, egofo af-tian ei ebezan. Eta amafutoko beste izparr au gertuten dau: Ondafotik gure guda-ofera efekete bat ofioi ixan dala.

Egun bat: Oroi asko

Urte ontako "San Sebastian" eguna Juntzen asteazkenean igarora izaki, ta pranko donostiar, euren urtik urfubebestuek egon afen, aurenaf, aintzaz ta gundikoro ospatu duten zifio-pearl eskeñi nai izan diete ofatiko be-ste urteetan egin oi-zien pestaren usat-xoa. Noski, ez kaxkarinen gogok be-tetzeko afakoa; bañan bai prankoren gogoa asetzeko laim.

Usalarekin bafarik naizok dutenak asko baitira! Beajondajuela!

Es gendun itxaropen itxerarik, baño, uste gabe, donostiar af-tian naasturik gijian egun ortan.

Noizik beinika Bizkai'ko uri nagus-runtz irixten geranetakoak ba gura ere, asteazkenen ber-ta-ra tze ko naibetika gijularik ibiliak gaitzute. Txoria be-re kailotik irten oi-dan bizitazunez ibili ere. Nola ordea...! Egun osoa edo-zertarako!

Poz gijian azkatasunetaz, bafiz gero-rosa pozago. Donostiarfatz josten bai-gituzen gu ere. Ta ofela "josten" gi-futzeak nabaitzen, "jakin!" orlako "donostiarismo" edo dalazka jabetu zitzaigun gure barnetaz. Donostiar, alaznako!

Amets bat gijun geurekin gudarozte-erretik itzetzen: Bermeo'ko jai-aldis. Gijuzkoaf ta bizkaitaf anal af-tian an-tojututako jaiak ikustera bai benetan egafi genduala. Ufutzko ordea, itxaz-tertzeko euzkotaf urtikoa.

Asma beara zegoen bertara iristeko! "Basari" bertalar ta idazle guene-koa nun laguntzale. Obeto esateko; ni nintzan bere mofe... Mutil prestua ez-bidea geo auzi! Ta onek daukan eza-bidea bide, jai-aldisako efektusuna lof-tu beaf genduan. ¡Al, orlakoxe ba!

Ordea, bazkal ostea etof, ta... Bil-bao'ko txalde zearfa gebiltzan af-tean. Bat... bli... iru akelt af-tu... tximij zaaf batek baño kee geig, zerion txokora espafean, bafiz Bermeo'ko jai-aldisa irixteko itxaropena galdurik zearo.

Af-tean, goizean ikus genitun "tam-borrada" zaleak au zebiltzan jira ta bira. Eta gu, "tamborrada" ikusten gijun baktotzean, azkatasunetako "donostiarismo" betetzen gijian. Bes-te urtutako ikutuak nabaritzen gijit-izala alegia...

Tanboradaren "tapatatatan, tafa-patatatan, tran tran" entuzten, beste xer-ko, batek ere ikutu zidan. Efi batek urteoro zegin oitura zafaren aldezle aietako prankok itala ta malua zera-maten ikur-agiri: Komunista izan beaf zuten gejenak. Ta ostetza egi, eu-re begira, zemaletan atsegin une areu ordez laguntasun eskelika bezela sen-ti naituan askotxo.

Ene, bafurako, itai ta malua dars-bil-tenen zaballundeaz zegiten orduran ere. Ba odozpenez - geditzen nintzalarik "au era egin dagitek, oiek" nion nere-liko. "Ta eri-otura zale, gurean gajn izatera lotuko ote ditek...?" "Duzko - garetzia begiko izatera irixituko ote ditek ba...?" Orlakoxea odozpenez ortuleku izan zitzaidan.

Egia esan, gureak orlako xerbait ez egiteak min zemalkitan.

Zaldibar

Aqindua

Zaldibar Udaleko Endore Lendaka-ri naizen Elxeandia Apraiz'daf Sera-pi'k.

Jakin erazten det: Mutil onen az-tarenik ez dala: Garate Belunburu'af Andoni, Gergori eta Markeline'ra semea.

Gudarituztearen aurtengo efenda-dan arkitzen da. Beronen aztatenik ez dalarik, banan-bana gaztigatzea ezina izan da. Agindu onen bidez, mutil oneri, edo beronen guraso, or dezko, nagusi edo zer-ikusit duten no-tiñel dei egiten diegu. Il-onen 31'ga-fenean eta otsaila'ren 14 eta 21'ga-fenean, goizeko amiketun. Udal-etxe onetara azaldu bidei, edo legeko or-dezkaritza bidali beza. Izenematea zuzendu, irakuri, itxi eta muetatu, eta gudarria-torpena egin bear dira. Azaltzen ez bada, izurletzat artus izango dala eta dagozikon erantzun beafak izango ditula jakin beza.

Zaldibar, 1837'gn. ilbeltzak 20.—Endorea, Elxeandia'taf Serapi.

Matxitxako'n izan gaituzu...

Aberia bear dan bezela maitatzeko lenen ezagutu egin bear dala esan oi da. Uriz uri eta mendiz-mendi gure asaban lur eta itxasaldeak opa zizki-gun edertasun eta bikaltasunaren itur-tian edo eta euzkotaf oron oitura eta analtasunaren gure begiok argitu eta biotzak abertzaletasunaren egiaz gar-bitu eta indarberitu egin zitzaizkigun. Zein edefa gure aberia esan oi degu egin bider, eta atzeitafien mende da-goarik ain txukun eta eder ikusita, euzkotafen eskuetan zer izango zan ere safitan amets egin degu.

Ezagutu dutelako mendiratu dira iz-kilua artuta ainhait eta ainhait gazte. Ezagutu dualako dago gudarria kafa-tan. Ezagutu dualako dago gudarria otz minberagafiena eta edufaren zapia-sta ohezkoaf jaun da jabe diran lekue-tan. Ezagutu dualako afizkaten du mifia, bider bere biza gudar prestuak.

Abertzale bateri lur zati txikidana apurtzen ditela ikusita, euzko odola pafastaka ixuritzen duan toki arantza ta otea besterik ez du nabaituko. Lengo bideatilik ibili bear... Batez ere gudelekutik etofakoren zein atsegin zalon paketa ta zortzaren usai gozoa sentitzen duan tokilik gurasoen gor-putzak gordetzen dituan lufari begi-ratzea.

Onexegatik izan gaituzu Matxitxa-ko'n. Egun batzuek Legutiano-urbilean igaroz gero, baxter zoragafi ontara i-go gera... ta begira jafi. An, urfutan, prantzatzen mende dauken lufak ikus-ten ditut. Onuntzako, Txufumufuko atz zozotz beldurgariak eta jalkibei-mendi zoragafiak, guda onen asiereta-ra gure orlomen dakartzelarik. Do-nostia eta Mendizozotz mendiak, bere basoetan igarotako egun lafi estu aiek gogora erazaz... Getari, Pasa eta ainhait eta ainhait etf-koxkor paketsuetan aretoren maitzuerki eta gria txar gaitzok ene biotza zulatun...

Zein edefa dan gure aberia. Itxa - gordetaze jator bateri ezkerak, ber-tago ikusi ditugu egundo aztuko etzazkigun bazterak. Eskuak ikutu di-tzekelak iruditu afen... zein urfuri diran!

"Euzkalduna", ko gudar bat.

(Jafatzeko.)

Ibarrengelua

Aqindua

Mutil onen aztarenik ez da: Osi Afona'taf Jon, Joseba eta Miren'en semea; Sanchez Arguelles'daf Gergori, Nikola eta Josune'ren semea.

Gudarituztearen aurtengo efenda-dan arkitzen dira. Berolen aztatenik ez dalarik, banan-bana gaztigatzea ezina izan da. Agindu onen bidez, mutil oiñel, edo beronen guraso, or dezko, nagusi edo zer-ikusit duten no-tiñel dei egiten diegu. Datofen ilaren bigafien igandearan aurfeko egunaren goizeko amafak baño len, Udal-etxe onetara azaldu bitez edo, legeko or-dezkaritza bidali bezate, izenematea-ri buruz deritzalen zuzen-eskeak sar-tu ditzalten. Azaltzen ez diranak da tozkieen kalteak etxerari bearko di-tuzte.

Ibafengelua, 1937'gn. ilbeltzak 18.—Endorea, Zubietaf Bonabendur.

Gernika

"EGUNA".—EGUNA de itxon egunoro-ko maite onen zabalkunde giuzi egin da etietan, oso giuzi.

Gero, saltzale asko be, geure arterioak dimala, esan loi.

Gauf goizean, igandean, EGU'NA eros-tekto amoz zuzendu naz bost edo sei iz-parringia-saltzale egonaz aldratzu batera, es-ka'u dot EGU'NA, eta jafarigaf, batek bera ezukan. ¡Eta oñdiño, eutetarik ba-tzuk, ze afayo, eskatzen ete neban xur-pa-gira jafi yatez!

Eta ori ezabela jazo beaf deritxagu. Ez orixa. Gixkinez be, "Euzkadi" daren saltzale guziak, eroan beaf dabe EGU-NA. Eta ganera geure artetarik egindu baf leukiok, EGU'NA'ren ixena sendu di-daf egitako, eta ez ¡EGUNA! esanaz ba-kafik, ¡¡"EGUNA"... EUZKARAZKO EGUNOROKUA!! didaf eginda, baño.

EGUNA egunorokua danik be etzaki-ent abertzale asko dira be oñdiñota.

Aurtemin, aberkide eta adiskide maite batek, zegatik EGU'NA eztaben erosten neure itamari onantze erantzun eustan: —Bafia EGU'NA, egunorokua dok-ala? —¡Irtzat oñdiño ezot argitaratu, egundo, bein be, ezot erosi-ta!!

Izparringia-saltze onetan Bilbo'til. etofen jakuzan "Euzko - Langile"ren saltzaleak emoten daukue erakutsia, eta zenbat-naiz iyeiki saltzen dituzte.

Zergatik oñatxe didaf sendo egin ez EGU'NA saltzale be?

Afaturiko langile-izparringia ori agertzen dan baktotzean, bere saltzaleak Batzoki'ra ta akejetzetara-ta gixkinez ogi otera egiten dituz. ¡Iñoz ikusi donze Batzoki'an EGU'NA'ren saltzalerik?

EZKONTZAK.—Ona emen figande-ko jaun nagositan entzun doguzan ezkontz-ak: Bidasolaf Genar, Alonso Agifetaf Emile'gaz.

Alzibar eta Monasterio'taf Andoni, Al-varez'taf Amelegaz.

Astozedereta eta Zafabekia'taf Jon, Afatur'koa, San Martin eta Bilbao'taf Aguitane, gemitakagaz.

Irutxuri, zorion ugariak.

LAPURETA.—Atzo goizean busefifaf andratxu bateri entzun geuntsean, Axan-giz'ko "Mentzeta" deritxon basetzeko ez-kerazetik eun lukainka edef ostu zitzezan igaro zan astian.

Gauf egunian etxuek gitez balio be. ¡Eun txoris!

GUD'RIAK.—Itxasalde" gudaraldean gemitakan gemitaf gudarria, atsedean egin batzuk igaroten agertu yakuz.

Geure mutil onek, kistaf onak izan be-ta, igaro zan astean jaupa ixil bat izan eben Andra-Mari'ko etxadonan Goitxolo eta Lauzirika il-dakoen gogo alde.

Jaupa onetara lagun asko edo izan, eta euren adiskide gudiariak bafiz, gudi-guz tiak.

Belu-M'adu

Lemoniz

IRAGARKIA

Il onen 31'gafenez, datofen igan-dez, goizeko amafetan, lei bat izan-go da Udal-etxean, urte onen buruan jaten dan abelgoti aragiari buruzko zergajostoea noren esku utzi eraba-kitzeko. Leiaten ofafi ta baldintzak bertan irakuriko dira. Lei au, dato-fen igandean bertan bukatzen ez ba-da, urfengo igandetan jafaituko zaio.

Lemoniz, 1937'gn. ilbeltzak 20.—Endorea, Ibafat'af Kepa.

Andonegi'taf Kutreka.

¿Norena da?

Oraín egun batzuek, Gran Via txal-dian polizaxo bat diru puzka batelka bilatu zan. Jafia EGU'NA'ren idazko-lara agertu dedila. Iñor ez agertutera il onen 31' aufetik, euzko idazle il di-ranen gogo aldeko jaupa eta eleak-i-sumak ordaintzeko gertutako da txind-ori.

Euzkotar umien aldeez

I

dezu ori, amatzoren esanik egin ez de-zulako. Ufengo batean ere ez egin ama-ren esanik, eta ikusiko dezue Jaungoi-koak mafilu luze-luze bat dauka eta gaur arapatzen ez duana biaz afapa-tuko da."

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Umeak, au entzun afen Jaungoiko-aren bildurik batera gabe, ufengo egu-nean, biaz ebaklaren miflik ere ez du artzen da, patximuna egiteko gogoa-rikaziten du. Garluma baita eta pa-tximunak inlosteleko sasoya beraz. Eta gahera bere lagun danak alako patxi-mun edefak dituzte, batzuek anal zafa-gok egiafak, beste batzuek altaitak

Euzkadi

Aqindua

Mutil onen aztarenik ez da: Osi Afona'taf Jon, Joseba eta Miren'en semea; Sanchez Arguelles'daf Gergori, Nikola eta Josune'ren semea.

Gudarituztearen aurtengo efenda-dan arkitzen dira. Berolen aztatenik ez dalarik, banan-bana gaztigatzea ezina izan da. Agindu onen bidez, mutil oiñel, edo beronen guraso, or dezko, nagusi edo zer-ikusit duten no-tiñel dei egiten diegu. Datofen ilaren bigafien igandearan aurfeko egunaren goizeko amafak baño len, Udal-etxe onetara azaldu bitez edo, legeko or-dezkaritza bidali bezate, izenematea-ri buruz deritzalen zuzen-eskeak sar-tu ditzalten. Azaltzen ez diranak da tozkieen kalteak etxerari bearko di-tuzte.

Ibafengelua, 1937'gn. ilbeltzak 18.—Endorea, Zubietaf Bonabendur.

Gernika

"EGUNA".—EGUNA de itxon egunoro-ko maite onen zabalkunde giuzi egin da etietan, oso giuzi.

Gero, saltzale asko be, geure arterioak dimala, esan loi.

Gauf goizean, igandean, EGU'NA eros-tekto amoz zuzendu naz bost edo sei iz-parringia-saltzale egonaz aldratzu batera, es-ka'u dot EGU'NA, eta jafarigaf, batek bera ezukan. ¡Eta oñdiño, eutetarik ba-tzuk, ze afayo, eskatzen ete neban xur-pa-gira jafi yatez!

Eta ori ezabela jazo beaf deritxagu. Ez orixa. Gixkinez be, "Euzkadi" daren saltzale guziak, eroan beaf dabe EGU-NA. Eta ganera geure artetarik egindu baf leukiok, EGU'NA'ren ixena sendu di-daf egitako, eta ez ¡EGUNA! esanaz ba-kafik, ¡¡"EGUNA"... EUZKARAZKO EGUNOROKUA!! didaf eginda, baño.

EGUNA egunorokua danik be etzaki-ent abertzale asko dira be oñdiñota.

Aurtemin, aberkide eta adiskide maite batek, zegatik EGU'NA eztaben erosten neure itamari onantze erantzun eustan: —Bafia EGU'NA, egunorokua dok-ala? —¡Irtzat oñdiño ezot argitaratu, egundo, bein be, ezot erosi-ta!!

Izparringia-saltze onetan Bilbo'til. etofen jakuzan "Euzko - Langile"ren saltzaleak emoten daukue erakutsia, eta zenbat-naiz iyeiki saltzen dituzte.

Zergatik oñatxe didaf sendo egin ez EGU'NA saltzale be?

Afaturiko langile-izparringia ori agertzen dan baktotzean, bere saltzaleak Batzoki'ra ta akejetzetara-ta gixkinez ogi otera egiten dituz. ¡Iñoz ikusi donze Batzoki'an EGU'NA'ren saltzalerik?

EZKONTZAK.—Ona emen figande-ko jaun nagositan entzun doguzan ezkontz-ak: Bidasolaf Genar, Alonso Agifetaf Emile'gaz.

Alzibar eta Monasterio'taf Andoni, Al-varez'taf Amelegaz.

Astozedereta eta Zafabekia'taf Jon, Afatur'koa, San Martin eta Bilbao'taf Aguitane, gemitakagaz.

Irutxuri, zorion ugariak.

LAPURETA.—Atzo goizean busefifaf andratxu bateri entzun geuntsean, Axan-giz'ko "Mentzeta" deritxon basetzeko ez-kerazetik eun lukainka edef ostu zitzezan igaro zan astian.

Gauf egunian etxuek gitez balio be. ¡Eun txoris!

GUD'RIAK.—Itxasalde" gudaraldean gemitakan gemitaf gudarria, atsedean egin batzuk igaroten agertu yakuz.

Geure mutil onek, kistaf onak izan be-ta, igaro zan astean jaupa ixil bat izan eben Andra-Mari'ko etxadonan

"EGUNA" REN LANAK

Datorren igandean, ildako euzkel idazlien aldeez

Meza nagusia Jon deunen elixan, Euzko Abesbatz ospatsu ta txalotua abeslari dala.-Euzkeldun eta abertzale gustiak elizkizun orretara juaan biar dira paxista ankerrak ildako euzkel idazle adoretuen aldeko maitasuna agertzen.-¡Gora geure ziñopeak!

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Bi milla inguru dira errijiatetik etorrita Bilbair dagozanak eta banaketarako txartel bi eukezanak. -Oneik Sorospideko jaletxetatik kenduak ixango dira.

Aldasoro, Astigarrabia, Torre eta García jaunak Valencia'tik etorri ziran eta gaur egingo da batzarra.-Batzar onetan euren zeregiñen kontua emon-godabe.-San Salvador del Valle'ko baserri baten bularretiko gatxa.

GUDA-ZANGUA

Agindua

Oraindik osatzen bukatu gabeko Saildi gisari sonatzen ditugu. Eta zenbaitzuen espaldetik arkitzen dira egoera ortas.

Au ala izan ari, zenbait politikak-Al-derdi eta gizarte-Bazkun, Saildi befi bat nio goiagote baten eratzan ari zaizkigu. Iburagabekeri galanta noski.

Nolabaitkeri abek ofatu ditugun ba- la Ortaz, Gudarozteko Burua aurkezte- ta dala, auxe agintzen det.

1.ºn. atala Gudiariak eratzen ari diran politikak-Alderdi eta Gizarte-Bazkunak, Saildi bat zeoro osatu baño len ezin be- ze bat osatzen asi ditezke. Osatu gabeko Saildin gauden gizonak, Alderdi edo Baz- kunaren gaherontzeko Saildin osagaitzak- ko dira.

2.ºn. atala. Agindua au "Agintzaritza- na Egunerokoan" argitaldua izango dan

egunaren amar-ufen buruan osatu bitez erdipurtu zeuden Saildi guziak. Alderdi edo Bazkun zaitzak Saildi bat bakarrik utzi dezake osatu barik. Eta Saildi osatu ondoren banaka geratuko lirateke guda- riak, Saildi ofetan sar bitez. Amar-ufena amaituz gero, oso-osorik dauden Saildiei eta Alderdi edo Bazkun bakoitzak izan dezaken osatu gabeko Saildi bakari ordainduko zaizkiete lan-sariak. Beste ffor- txori ez. Oar ofatik ufengo atalean di- gupari.

3.ºn. atala. Gudiari sartu beriak, osatu gabeko Saildiaren bizka- lantaria jasotze- rik ez dute izango ogeitamar egunetik aurrera.

4.ºn. atala. Saildiak, politika- Alderdi edo gizarte-Bazkun baten erantsita ar- kitzen, naitanietzkoa da.

Bilbao, 1937.ºn. ibeltzak 22.-Guda Bu- rukidea, Agintar Joseta Andoni.

NEKAZARITZA

Abere-gaitzarreko legea

San Salvador del Valle'n, Gurutzaga- ta Gergorik Uztarte bafutian, "El Jun- al"-aldean dituan basetxetan abere-arrean "tuberculosis" zabaldu dala adierazten degu

Ikerfak

Zaingo ontan atzo izan ziran ikerfetatik- tipagarrienak ontxek dira: Laita'taf Julien jauna, Arakaldo'ko

OSASUN ZAINGUA

Ipar-vorta

Arduradunaren gero joan geranean lan- petuta aurkitu degu, baina izpar batzuk ontxeko astia ardu du. Etengabeko ikerak- uan ziran atzo.

Agate Deuna'ko, Gaixotegiko txendi- gabakari Uriarte'taf Edorta izentatu de- gu, jafaitu zuan. Gaixotai ere jaten guz- ti berdin eman dagaiteen ere bialdu det- itzaki-agiri bat.

Izakari nagusi Labra jaunak, gaixoen- at liburuak lenengo eman dituan, Euz- ko-Jurlaritzako Iudakari, Agintar Joseta Andoni jaun agurgafia izan dala- bateko zoriona zeukala esan zigun.

"Entre la libertad y la revolucion" be- rak idatzitako sei ieki eman ditu. Ofela- xe erakutsi du gure lendarik agurgafiak bere biotz zabala.

Ziur nago-jafaitu zuan Labra jau- nak-gaixotai jaunaren jafalpie gora- gafiari askok eta askok jafaituko diote.

Bilbo'ko, Emakume Abertzale-Batza- k'geure menpeko Gaixotegitarako osakai- piloa bialdu digu. Eskertu gaizotzko Ba- tza ongie ofi.

"Algoritmo" izenez batek bialdu digun berogaitamar laurlekoko ere jaso degu.

Casa Barandiaran eta Centro Farma- ceutico'ko ordezkari baten ikerf, izan zua- la, esan zigun azkenek Labra jaunak. Osa- kariak nola ekafi aztertzea etofi zala.

Ez gendin Zaingo ontan besterik jaso.

Atzo goxian lendarik jaunak ikustal- di ontxek ardu eharan:

Lafanaga'taf Josu. Guendiarain'taf Nikola. Aznar jaunak, Gintza'ko arduraduna. Izaurieta'taf Joseta Mirena.

Aratsaldeko bostetarako Gracia, eta As- tigarrabia jaunak egozan deitua.

Euzko ordezkariak batera etofi ziran Malaterre emakume, Frantze'n orde- zkaria Lateri Batzari; Richard, paritaf- idazlea, eta Izaurieta jaunak.

Igandea Euzkadi'ko efiak ikusten emon- chen eta atzo Euzkadi'len ikusgafiak.

Igande gabaz lendarik jaunagaz afal- du eben. Apari ontan izan ziran Lei- naola, Monzon eta Aldasoro jaunak euren emazteak eta Izaurieta, Irala eta Ba- saldura jaunak.

Ingelesak be Inglefata'ko konsula ementze dago eta larunbatean lendarik jaunak ikusten izan- zan "The Times",ko izparkariagaz batera.

Guda-onetan Ordu onetan, geitu eban amaitzeko Ba- saldura jaunak, guda ontxeko izparfik ez- tago.

Sorospide zaingoa

Jantokietatik bi mila jantokietara

Gracia jaunak, batzaren zegala-ta, ezin- itusiko gendula esan zigun izakari na- gusiak.

Eraziotako liburutxak aldatze dala-ta- Zaingo lan eta lan diardura, jafaitu zuan Busto jaunak. Liburutxo batekin birena egiteak laister amaituko zira laistera- tzu zigan, Sorospide-Etxean jaten dute- netatik bi milak badiutela liburutxo batekin bi- rena egiten dute-eta, jantokietatik efiak- gabe jantokietara izango dala.

Liburutxuen ori aztertzea jagokiotenak- eten gaben diardute. Saltoki- aurtetako- efenkada lizeak ere bear bezala jolatu- dezaten, orixe biltza diat atez.

Zaingo ontxak, lankideak, egunaz Zain- goko lan neketuak bete ondoren, arazo- auxe asertzen ematen dute guba. Atzo ere jai-eguna izan-afer, gabeko amafak- arte jardu zuten.

Busto jaunak esan zigun: arazo bu- rutu artean al dituzten ordu guziak lan- ortanxe emango dituzte, eta aste ontan, ostegunean edo ostiralean burutuko dute.

Bakotzari dagokion eraziotako liburu- txu, eskuratu arte, Sorospide-Etxean iñor- kang ez duana ziur-ziur esaten ditzute. jafaitu zuan izakari nagusiak.

Sorospide-Etxean jan eta irabazten gau- denak, emengo jantokietatik aldentzea ona- litzake bear-beaz daudenentzat. Et, ori- amaitu zuan Busto jaunak ondo-ondo- zainduko degu.

Erri-lanetan

Izparfik ez

Euzko-jaurirritzak, beste buruakin eta- Astigarrabia arduradunaren batera Erka- loko lendarikaren egon ondoren etofi- zala Valencia'tik esan zigun Erri-laneta- ko izakari nagusi Urtado jaunak.

Orniketa zaingoak ezarrita multa edo izun berriak

Salerosketa ta Orniketa'ko Zuzendarit- za Nagusiak, lengoz gainera, beste izun- batzuk ezafi ditu. Ona emen:

Huete'ren alargunari (Galaria), pixu ufi- ko ogia saltzeagatik, 250 laurleko.

Madariaga Urtola'taf Karmele'ri, oloak- izentatu baño garestiag, saltzeagatik, 100 laurleko.

Afola'taf Imanoli'ri, gozoak baimen ga- be saltzeagatik, 250 laurleko.

Aldasoro'taf Sebastien'ri, efiatitako ja- nariak eukita ukatzeagatik, 250 laurleko.

Ayo'taf Simon'ri, efiatitako sanchua- jasotzeagatik, 500 laurleko.

Zola'taf Jose'ri, azak garestiegi saltze- agatik, 25 laurleko.

Lezpu'taf Kepere'ri, azak garestiegi salt- zeagatik, 25 laurleko.

Efakindat Estepene'ri, amabikote arau- tza g eta 10 laurlekotan saltzeagatik, 150 laurleko.

Madariaga'taf Martine'ri, olaskoak ga- restiegi saltzeagatik, 50 laurleko.

Edunigis Lopez semea'ri, xleit alea izen- tatu dagon baño garestiag, saltzeagatik, 250 laurleko.

Esteban'taf Kasa'ri, eukita efiatitako- ukatzeagatik, 100 laurleko.

Juarez'taf Eulali'ri, efiatitako liburu- txo bat befitzeagatik, 250 laurleko.

Aramendi'taf Miren'ri, ogitarako libur- tutxo bat befitzeagatik, 25 laurleko.

Prieto'taf Ubaldo'ri, ogitarako liburutxo- bat befitzeagatik, 25 laurleko.

Unibaso'taf Alexande'ri, oloak garestie- gi saltzeagatik, 100 laurleko.

Exebe'taf Mikel'ri, ogitarako liburu- txo bat befitzeagatik, 25 laurleko.

Ortiz Arizano'ri, alargunari, efiatitako- tako janariak ez jasotzeagatik, 100 laur- leko.

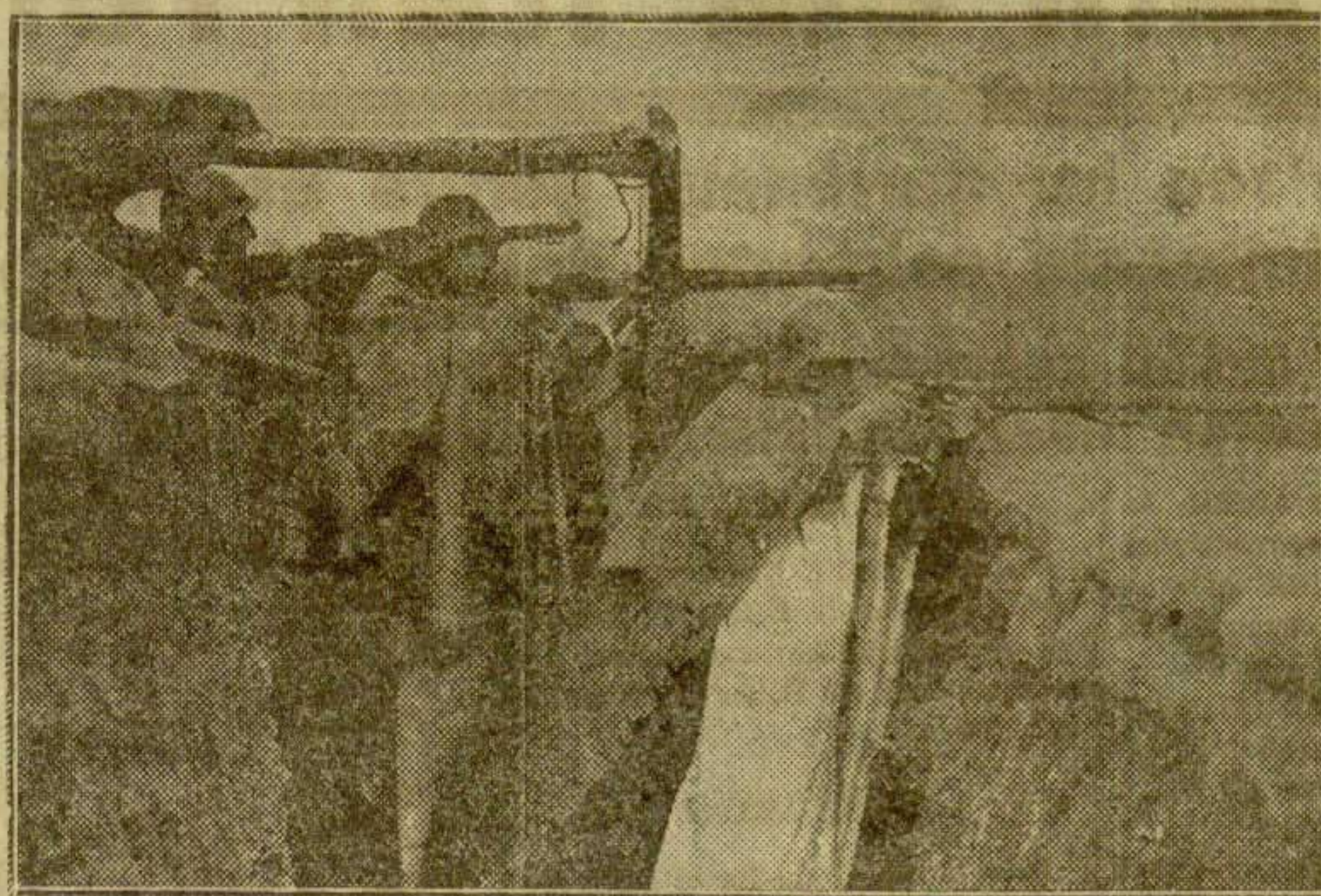
Martin'daf Elene'ri, sardina-kiloa 4 laur- lekotan saltzeagatik, 25 laurleko.

Mijares'taf Gerardo'ri, bildotsa gares- tiegi saltzeagatik, 100 laurleko.

Tajada'taf Nemesi'ri, txitxaro txikia izugafiz garestiegi saltzeagatik, 1.000 laur- leko.

Danetara, 3.425 laurleko.

Bilbo'n, 1937.ºnko. urtaila'ko 24.ºga- tenez, Zuzendar Nagusia.

Goitik-bera ya-
torkuben euria go-
ra-bera, su ta ke-
erantzun bla'iza-
ten dabe gure ya-
daria.

Jaupari-odola

Afokeria dozu, irakurle, grina txar guz- tien ama. Guda aspergaria inguratu bizi- gara aldi negatibu onetan. Eta nor da- buruka zital oneri su emon dautsuna? Nor- berekeri afoputza. Orixe dozu gaitz guz- tien buru.

Gaur, batez be, afokeria da gizarte- an nautsi. Leta galdu onek sakon bota dauz- bere sustrayak. Giza-biotzari gogor be go- gor lotu yakon lapa erantzi-gatxa dozu.

Eta biotz aroak asmo bekara dau: txi- ki-makala zapaldu, ondutu, geriza dagon- oro indarrez edo maltzurkeria erantsi, azke- bizi dautari jopu-kateak ezafi.

Or eredu bikañak. España asaldariak- txiki-argalen eukita izkilu-otsa baxterak- dardaratzen diardue; azkatasun-arloan lan- dagian efi apalak menperatu nai.

Eritotza zabal dabil uri, baso ta mendi- -zeaf. Guda-lefuan auzer jausi dira bere- erpetan; baita uri baktuxetan be. Odol- egafi doguz arerio zitalak, eta egafi ori- ase-ezina dirudi. Gaste ta zaf, andra ta- gizon, asko dira jausiak bere oinpean.

Baña, batez be, ba-dira gizon berezi ba- tzuk, ba-dira beste edonor bez gizon baño- geyago diranak. Nortzuk diran oniek?

Jaupariak, jaunak eraziko ezaugafiz iku- r-gatxak bai-dira. Eta ontxitak be, ez giti- elsayen agotz-pean jausi dira; arerio biur- fik, euren odol-gose bete-gatxa zerbit- arintzeaf. Guda-ondu auzer erail dabez.

Jauparia zer da? Ona emen. Goiz baten- jaunak oles dagi gaste baten biotz-asean.

Malterik diñotso: Neuk ezereztik atera- ta neure irudiko egia dozu gizona; neure- retzat gai izan dadin bizi-tune labura- emon dautso. Zoriontsu izateko egin dot.

Lufan bizi dan auzer, ostera, bialdize da. Zu auzeruntzeaf neure kutun izango zara, ta neure izenean gizon ofen zerurako bi- de-erakusle be bai.

Gaste ofek aditu ta ontxat auzer dan- dei goitaf. Eta samufikio biotz-mulera- iz dagon jaunari dauton maitasunafen,

gizonai zorion-bideak irakastera poez ga- herko doa. Luriko jottari guziak betiko- etenik, jaungoiko-biotzai itxastan yako.

Jaunaren eta gizonaren bitarteko da-ta, here arazo nagusia. gogoa osasuna. Or- jauparia.

Eta arerioen aitzopon onek be, jau- naren igurtziok be jausi dira. Eta ez, ez- -ustea, jakituz-gahera ta euren lera txaf- ak asetazeaf baño. Gogofa "Aitzol",

Markiegi, Onandia, Lekuona, Sagarna, Peña ta abaf asaldariet gofeto opariak.

IGOTZ

GOGAMENAK

GUDAKETA BI

Euzkel-Eresiak

Bai txalarte goxoa, ta une alaja igar- ro gendula juaan dan igandean, Buenos Aires antzokian!

Eresi xamur, da alajak entzun arazi- zizkigun Aranburu azkerak.

Ezadikigu ofejako eres'alo berezie- tara nola osto geigo biltzen ez dan.

Ez da bai txampon asko bear sailo- edor o'lek entzuteko.

Irugaritako guziak, xeetasun guzi- guziak joak izan baziran ere, euzkel- -eresiak etziran guziago izan.

Aureko suloan ere "conciertoa" be- zelaxen, oraingoan ere entzun arazi- zizkigun gure-gureak diran eresiak.

Rodrigo A. Santiago'renak.

Iru eres izan jostatu antzekoak.

Aldi batzuetan popolin antzerki, eta- bestetan itun, da estitsu antzerki guzi- guziak txit egoki.

Bai egoki banatuak, jotsalean ar- tean!

Ikusten da, esku onetan antzerki da- ja, eragilea.

Jarai, jarai bire ofetandikan.

Zer esan zuzenari-arentatik? Ori- da, berak nai duen eran (arkumetxo- baten antzerki) taldea ibiltzea!

Neuri guziarekin geldi alditan be- zela, ezkar da itxilu audienean ere.

Menpe onean dago "Sinfonia", Aran- buri buru duela!

Itxaropen audia eukiti genezake- irakusle onen gaudikan.

Zuri-murak diran ez, aldi gutxi- bafu euzkel-eres-antzerki gain-gaheko- bat erakutsiko digu zuzenari dala.

Egitatu dedila, asmo dan guzi.

Zai gauda ta ekin!

OTARTXO,

Datorren igandez

Jon Deunen txadonara!!

Auzeragoko egun batez egin gendun,

ametsa, datofen igandez, j. i. egi-ma- mi eginda ikusi al izango degu. Pa-

xisten esku il ziran euzkel-idazle os- petsu "Aitzol", Markiegi, Lekuona, M.

Mendiola ta "Abefi",ri zofik asko- diogu gairidik, Goikoren erukiz bizi

geranok eta zof orixe al deguer or- daintzea erabaki du Batzordeak. Ildako-

ri otoi diogu zof eta euren gogo-aldez- elizkizun bat eratu degu datofen igan-

derako. Egun ortan ba-diogu beste bat! ere gtoi-zofa: "Kiriño" aundiari euz-

kelizaleok beaf bezala iñor ordainduko- ez diogun zofa diogu. Erdu beraz euz-

kelizaleok igandez euzkel-idazleen gogo- -alde ospatuko degun eleizkizun goga- ra eta otoi euren gogoz!

EGITARAU

GOIZEKO AMARETAN

"Jaup Nagusia", Goikotxea jau- narena.

"Aguf Miren", Goikotxea jaun-arena.

"Libera me", Perosi jaunarena.

"Abeslariak", Euzko-Abeslariak.

"Abes-zuzendari", Olasola'taf Gabi- rei entzutea.

"Txonitzari", Ertze'taf Eñamon os- petsua.

"Txameskindari", Valdes entzute- tsua.

BATZORDEA.

GUDAKETA BI

duteko. Euzko-basietara mota gustijeta- ko notiak eldu gara; euzkotarik eta atz-

efitarak; abertzaleak eta abertzalek etai- amofotunak diranak.

Neuri basietarik-basietze ibiltzen oso- atsegin yat eta negaragafizko ikuspegiak

ikusi izan dodaz.

Ba dagoz ondino euzko-basietzek efde- raz iz bat bez etakijanak. Ofi of euzko-

-gogoko antzizki bereziena. Beraz onek- xel dira neren adizkide begikuenak.

Saifu gadihan onetarik basietze baten.

An eskaritzako sutonduan basietafakin

gizon atzetitaf talde bat ikusten dogu. Al- kar uleitu ezin dabiliz, basietafaren lepotik

ifi ta bafe egink, Abeslariak eukiten ba- dabe be, ezoguz entzugu euzko-abeslariak, e-

derazkuaq eta zlikinak baño.

Eurakin bakarik egoteko zorija izan do- guman, ara zer diñotube: "Len beti oi-

tuten geban bazkaria eta, onetaita ta- onek emen diranezkerko laga dogu oitua

au, otoi araua eztabe entzun gura ta..."

Euzko-gogoko argazki dan sendi-basie- taf ori atzen daun tampa ta zifora ikusi-

rik, iñor baño argijago uleitu dot euzko- -gogual darabilan gudaketa.

Ezkara sortuko euzko-gudariak orain

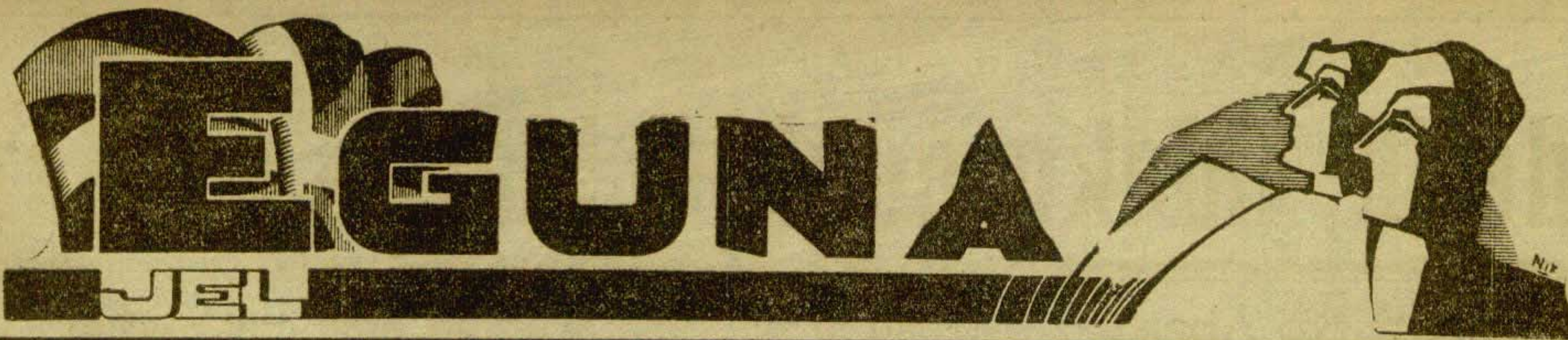
eta gentza aldiian, euzko-goguan alde jo-

katzeko geure zifemena, abenda, eila eta

oiturak il zorijan aurkitzen dirala ikusi-

rik?

OLABEGATARA

GAURKO - EGUNEZ
1865'KN.

Abando'n gaur "Sabin-Etxia"
deritxonan, jayoten da, Arana-
Goiri'tar Sabin.

Lgo. urtla

22'gn. zenbakija

Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n 1937'gn. Urtarrila 26'gna. astearta

15 eunen

Alemanian eta Italiaren erantzunak artu dira

Urrilla'ren iru garrenetik gerora España'n sartutako erbestetar gustiak kanpora jaurtiak
ixan daitezala eskatuten dau. - Itali'ko gobernuaren erantzuna Alemaniaren antzekua da.

Blun jaunak itzaldi zaratsatu bat egin dau Lion'en.-Frantze gertu dagola, esan eban, Alemani'ri diru laguntzea egiteko,
Alemani bakiaren alde lan egitera biartuten ba'da.-Ur-gorak dirala-ta kalte andi ta ugariak Ameriketara. - Beste izparrak.

GENERALITATEKO AGIRIA

Barcelona.—Gabeke bederatzietan, Aldele batzako burukidiak, guda iz-
paf berezi onek emon dautaz "Ge-
neralitateko, Lendakari jaunari.

Paxistak 15, eta 5'eko suagak jaur-
ti dabez, Monte Aragon'eko bidara.
Eri-aldeztien erantzunetara, ixildu
egin dira.

Iru gudari aurkestu dira Aguilar
del Ebro'tik anka egindakak. Ontzi-
txiki baten lges egin dabe eta izki-
lueu eten gabeko supian egin be.

MADRID'GO GUDA-ONETAN

Madrid.—Bederatzietan emon da-
bezan guda-izpaf bereziak auxe di-
nozkie.

Escorial'eko ingurutan paxistak
suaga ugari jaurti dabez. Geure al-
detik ederto erantzun yake Guadala-
jara inguruan bardin. su-izkifuzko
suaga tanbada. Guadarrama'n, gogor-
txuago jo dabe gaur. Baña erantzun-
etara ixildu egin dira. Aranjuez'en
egun osuan gudatu da baña eri-alde-
ztien aldera ixan da gudaketa osua.
Egaskiñak guda-ona ikertu dabez,
eta baite euren konpintzak jaurti be.
Eztabe, ezetarik kalterik egin.

Beste guda-onetan aipagaririk ez.

ALEMANIAREN ERANTZUNA

Londres.—Gauko izpafik urtene-
na Alemani'k eta Itali'k España'ra
gogozko gizonak ez bialtzea dala-ta
lugarlata'ri emon dako erantzuna
ixan da.

Erantzunau amabost garen egu-
nian artu da. Urtarrila'n amarian in-
glesak bialdu eban itanaren eran-
tzuna. Frantze'k ilaren amarian
emon eban; Rusia'k amabost'ian;
Alemani'k eta Itali'k amabost'gare-
tan erantzun dabe. Ofatito Alema-
ni'k eta Itali'k, inok uste eban
no baiortasun aundiatuaz erantzun
dabe. Len euren ixan dira España'ra
gogozko gizonak bialtzea galazote-
ko eragozpenik geyen ipini dabanek
Alemani'k erantzunaren gairik urte-
nenak auxe diho; Alemani'ko Go-
biernua jakitun geratu da, ludio in-
defik aundienak Inglaterra'ri eran-
tzun dautsanagaz. Erantzun ori Es-
paña'ra ezetarik gogozko gizonak e-
bialtzen aldekoa da.

Alemani'ko Gobernuak lage bat
azaldu dau, ori dala-ta, eta lufal-
dian, zigor gogorak ezafi dauz Es-
paña'ra gogozko lez jun gura daben
ei. Eskatuten dau, España'lik jaurti
dagiezala zabalkundia egiten dabil-
tzan zabaltzailak. Baña urtarrila'ren 3'ga-
fenetik aurrera España'n sartutako
atzeritak gusitak jaurti dagiezala. Ita-
li'ko Gobernuaren erantzuna Alema-
ni'k antzekua da. Komite'ri onen
erabigien bari emoteko eskatuten
dau Italia'k, onek batzarian batutea
azalpen arinenak atondutako aldiria
ixan dayen.

KALTE ANDIAK UR GORAK DIRALA-TA

New York.—Ur gora ikaragarizkuak
egiten dabezan kalliak aundiak ya-
kuz egunotan efi onetan.

Misissipi lufaldera aldatu biara
ixan dabe Cruz Roja'ko langurak.
Kalliak ainbat miloi dolarrekuak di-
ra. Uu-gora 25 oin ingururarte eldu
dite. Luisville ixeneko uria, 300.000
biztanledun urria da. Eta iru aldetik
bi bixitza gabe geratu dira. Lufalde
aretako jaurleri edo gobernadoriak
agindu dau, ume eta andrak itxi da-
giela uria.

Espetxe (karizela) bateko espetxe-
trak izkanbila sortuta goraka jafi zi-
ran, eta zaindariak su-izkifuzko
erakana zuzendu eta host il ebezan.
Lafajantzen (Estado) ihun diran
bixitak ekafi dau, zur-gora edo ihun-
dizituz onek.

HITLER'EN ITZALDIA

Berlin.—Datoien larunbaitan ama-
nietan edegiko da, Reichtag aldunde-
gia. Araisaldeko bostelan batuko di-
ca ministrak eta Hitler'ek itz aldiria
egingo dau.

OPORA AMAITU

New York.—Orain ila bi sortutako
itxastaren aldeko opora edo negia
amaitu da.

MILE TA BOSTEUN ITALIAREN ASARE

Gibraltar.—Jaldin danetik, Itali'k
España'ra bidean itxaz onti baten
joyazan mila ta bostean gudari Itali-
taren artian ixugafizko izkanbila ger-
tu da. Lenengo Afrikarantz joazalea
esan yaken gudari onek, baña itxasun
erdijan ezan yaken Afrika'ra bariak eu-
rak eroen bidia España'ra zala. Or-
duan gudariak gora-gorak asafaz jafi
ziran. Ontziagaz jaubetu ziran, eta
Napoleo'ko bidia artu eban. Bein portu
egin eban, baña beste batzuk lotu zi-
tubezan, eta bultzi baten sartu ta inok
ezaldirien lufaldera zuzendu.

ITZALDI ZARATSUA

Lion.—Frantze'ko Gobernuak lenda-
kari Blun jaunak itzaldi bat egin eban
atzo. Itxaropen baiortak ebazala esan
eban, gixarte arazuari yoaonetik. Er-
bestetar yoaonetik, Gobernuak ba-
kian alde egin ebazan lan onurakofen
bafi azaldu eban. Berak al dabezan ale-
gin gusitak egin ebazala esan eban
afien arteko batasun osua ixan dayen.
Blum'ek itzaldi aretan egin eban azal-
penik aundi eta aintzagaria, Alema-
ni'ri zuzendutakua ixan zan.

Blum'ek esan eutsen Frantze ger-
tu dagola Alemani'ri bere diru aurre-
karutzan lagundutako, baña ofetara-
ko baldintza edo kondizio batagaz.
Au da: gixarte baiortaz jardutearen.
Frantze oqoz ei dago, lanportu eta
bafitak, zuzentatunian jafituteko.
Eta ifozbe ez elenke ezetarik lanik
egingo guda tresnaz betetaren.

Laeri gusitien bakiari euzitako go-
balbenak egiten amaitu eban bere itzal-
dia.

Guda onegaz nai-dabena

Geure biotzak samintasunez beterik
dagoz, bere inguruko alde gusitietatik
erpe gogorak agiriñ dabilen guda-
ots gogora. Toki gusitietan daukagu
berau batuan saftua, egunaz lanjan,
nisi gabaz amestetan, dana dogu guda
ntsa. Toki gusitietan dirala dirudi guda-
onak. Guraso mafe askoren gogo gus-
tia guda-onian dago; "mebeu kutun
askotxurena bere antze, eta gaste ge-
yen-geyena, bardin, batez-bere nes-
kalla gastetxubena, euren begiak be-
tetan ixan dautsen lagun geyari begi-
ra. Dana ituna, ta samintasuna!

Guda mafeirikabua! Noren agin-
duz etori aiz ona, eriotza ta saminta-
sunez zamaguta? Noz ixan dok euren
egile?

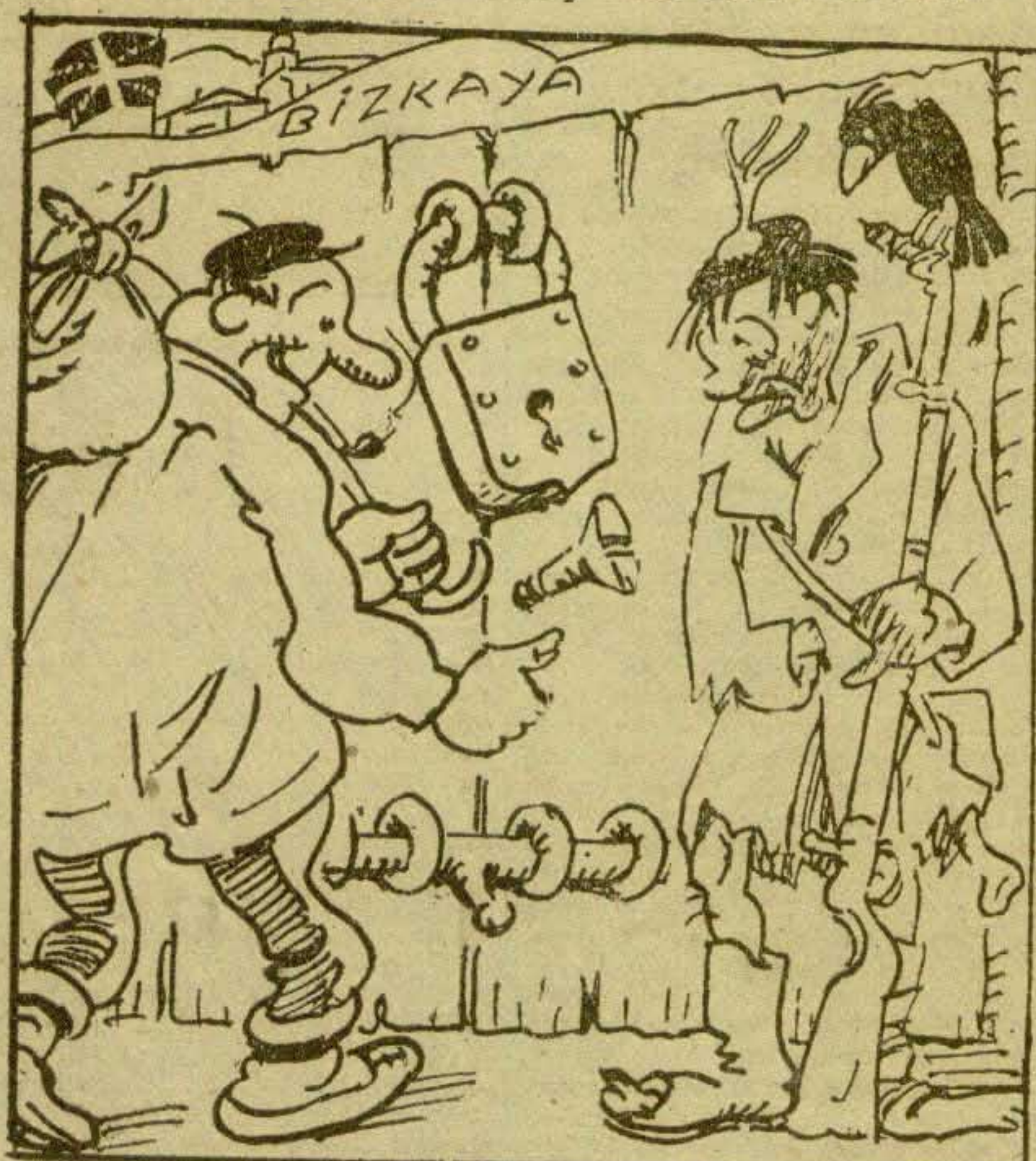
Jaungoikua atzipetuz uzkurtza mafe
dabela difuenak, uzkurtza jagotlagatik
dala-ta notin on askotxu eta eurentan
jaupari aguragatik beza bai, euren
abertija mafe dabela autotiu dabelako
bixitza kendu dautsenak, onek dtra
guda-ixugafija ekafi dabanek. Kisto-
ren irudija bulafanien eta eskubetan
euren anayaren odolagaz gofitutako iz-
kikua dabilzanak. Uzkuirtza gori-
duten dabela-ta bertoko notin gusitjak
galduia nai-dabena.

Guda ikusau ekafi daban paxista
karlatat onek nai-dabena auxe da:
Euren oskijaren atzeko aldeko untzi-
jaren (espuela) azpian euki uzkuirtza,
langile, txindi, jaki, edaki, gizon eta...
beste gusitjak dana euren gupian euki
nai-daben maltzafok, onek dtra gu-
dau ekafi dabanek, eta difuenak "so-
mos los salvadores de la religion y de
la patria"

Gizon onk jefaldutse euren biotza
ustelak dar-dar egiten ainbeste erio-
tza eta ondament ekafi dabelako
geure abesi on eta uzkurtza zale on-
tara?

Difue uzkurtzaren alde guda egi-
ten dabela, baña ije uzkurtza da oze-
na, ainbeste erailketa egiteko? Uz-
kurtza benetakuak ez dautsua agindu-
ten matutuko urekua geu lez?

Esan bai, baña...

España'k agertzen lotsa dana, Juan daitela bestekaldera—
diño Donostia'ko paxista isparigik batek.
Gipuzkoatik.—Afrano pola, banekean nik, ez ukala adorarik izango ate
ori ikalkiteko.

Maitasun indarra

GURASUAK eztozkua erakutsi ixan euzkerarik, esan daroie asko eta
askok. Beraz, eztaikigu ezer. Gai oneri ederto, be ederto datorkijo ef-
derazko esera ospetsua "Querer es poder". Gurasuak erakutsi eztoz-
telako esatia, irakurle, atxaki aundia dala ondo dakuskegu gusitjok. Gura-
suak, ez erakutsiaz, erurik asko dabe; semial, gurasuak eurai erakutsi eutsien
lez, erakutsi baf leukiue-ta. Zelan ez?

Orelan jardun oi diranak ezekafizat daukakegu. Abef-
kide onek abertzaletasun-tautik eztaukie.
Baña, au onelan ixango dala be: gurasuak erakutsi ezta-
tsienaren, euren zegalitik ikasi ez? Zegaiti areik erantzura ego-
kija dau: eztabe nai, euzko-maitasun apurik eztaukie-ta.

Batzuek ofatitok, ba'dira euzkera ikasten asti diranak. Baña
ja tamala! Asi ta beñtan ber itxi daroenak. Onelk, bestiak paño
maitetasun gelaio daukiela afgiro daga. Euzkera-zaletasunik
ba'darakizkie, iraukorik ixango eza'dabe. Ixan dabe aldi bat,
zaletasun-indarra, maitasun-bultzadaz, euzkeraz adoretu joka-
tzeok, euzkeraz maitelkio inarduntuko. Asiketan eza'da be, zef-
bat egin daroie.

Baño onelk be maitasun-zindia ta gori-garzurik eztaukiela dakakegu.
Maitasun zindiduna, arin edo nekez, elduko ezafi daroian elburura. Benetan
nai dauanak, nai artu oi-ditu, ta bide ofetitik elburura zuzendu. Eragozpen
aundiak aurkeztu joakazala? Da, zef? Maitetasunak indar aundia dau; be-
netan maitetasun eragozpen da zoztor gusitjak garaituko dauz, da mait-
elkio garaitu be.

Nagikeriak ezmaifasuna dikur. Elburu bat lotu nai ba'dogu, nagikeria
astindu ta bein artu dogun bide zuzenari, kemen eta adorez daraitu baf, da
ez zoldeari eskua esari, lanjan asi ta atzerantz begira jafi dolazan-antzo.

Begira guda-onian jokatzen dabanak, aberi-maitasunaren eragozpen gus-
tiak jasan daroiezala. Egazkin ankefak jaurti oi dabezan suagen afizkupian da
sutizkiz jokatzen diarduen bitartian, bizitzia il-zorijan dabela; ezezaz ganera
negu-ekalziak zabaldi daroiazan zorigaitz gusitak jasan bafian. Alan be
baña, abertija aspiratziakandik aldenatutazien zorigaitzak-zorigaitz jasango
leukiezala. Maitasunak gusitja al'dau, da nai ixalia maitasunak dakarkizu.

Ama batek, bere erajetako seme kutuna dala-ta, zef ez daga? Zebat zo-
rigaitz eta eziplaf jazu-azoko dautsala! Bere seme laziana afizkupian ikus-
tiak damotson biotz mingotzasunak, da zenbat era bardiñan. Ama batek mait-
tasun-indarra, zeintzuk eziplaf jazan ez?

Seme bat gaizkatziazan, dana emotera bialturik ipiñko leukiela be, dana
emongo leuke.

Au onelan ixanik, gure izkuntza zorigaitz au maitasunez dakakegu, da
zenbat maitasun gartsuagaz maitatu ixan, bere ikaskintza zailan gogorago
jokatu, ta azken-elburua askuratu arte, jokatu be jokatu.

MENDIBE.

KALAMU MENDIKO ITURRIA

Guda onen lehen-zauritua
ixan dan jaupari Atxar'at
Justo A. Karmel'darai biotzez.

Kalamu mendiko zelaitxo baten

Dagon ur goxo-dun ituria

Uraxe bai dala benetan toki

Atseingafia ta ikusgaria.

Antze ninduzun ni egurasituzen

Juan dan udako goiz batean

Itufin edan nun mania gozoaz

Nolako poza nere barnean.

Egun asko dira jun da etofi:

Amesak nararna ni itufira

Gaur Kalamu'ko itufi ingurusak

Odol putzuak baizik eztera...

Oi, Kalamu'ko itufi txil polite.

Ire edaria len ain garbia,

Gaur zergaitkan zegok ain loitua

Zergatik zeukak margo gorfia?

Len ain alaya, oni zergatik itun?

Zergatik len par ta oin negafez?

Esaidak, itufi, emen nolzegok

Aldatze oin befi jakin naye.

Eta itufi-oyartzunak daramtu:

"Gaur ezin ase zure egafia

Ur gozoaren ordez baitdaramat

Zure anayen odol gorfia...!

Emen il ziran ainbat abertzale

Emen jausi zan beren odola...

Oregaitik ur gozoaren ordez

GEXORIK

Astelara'tar Miren Martine, 84 ur-
teko atsoxtuba, gexorik aurkitzen da,
ta txarto-samar aurkitu be.

Emakume agurgafi au, Kortezubi-
kua da. Astelara'tar Andoni'ren ir-
kua. Ainbat lastefen osatuko al-da,
onako atsoxtu urtetsuen osasuna
onuragarija ixaten da-ta.
BURUTIK EGINDA..?

Keipo edo dalako orek egirik es-
teko zin-egin ixan dabela dirudi, be-
re egunoroko itzaldietan egijaren
loratzik be eztaiken itzak esaten
dauz-eta.

Igande gabeko bafiteldijan esan
ebanaz beñepin, bilbaotafak aña-
renka imini ebazan. Bilbaon'ni maki-
nada gogora sortu zala iragafi eban,
eta sindikalista komunistak ta bizka-
lafitzaen artian urten zan matxua
dau, 72 notin il zirala. Zauritu, bafiz
zenbatu etineko beste. Bilbaon'tik Por-
tugale'te'rañko ibaya, odolozko ibai
biurtuta geratu ei-zan. A ixan ei-zan
odol-ixuritzearen itzala...!

Ela Keipo alako gusit biribila it-
arotsez ludi gusitara edatu ixan eba-
nian, España'ko gudalburu asaldarijen
trebetasuna aldi baterako sendotuta
jafi dabela-ta, nasai geratu ei-zan.
Keipo ta aren alguna be, onelk
Bilbaon'k inok uste haño burnauste
geyago emoten dautsela dirudi. An-
xe artu al ba'lebe afilu...! Bilbaon'k
eteko, baña, gusitaten itufbegia dau
Keipo lako kenerel ordija haño tre-
biagua ixan baf. A Bilbaon'k aldeztu
zintzuak dauz, ba, ta ez Keipo ta aren
lagunen antzian atzeritafai saltzen
diran aberi-etojak.

Bilbaon'haño Bilbaon'taz gusitak
gusit esaten dabilen gusitija arka-
fago atuko dabela uste dogu. Ba
bein...!

Keipo'ren gusitak, onezkero, u-
tin gilxi atzipetuko dabe. Banakaren
batzuk hano ez.

Alemanian ta Italiaren frantzunak

Egunotan be, orek, paxiotatari egar-
Paris.—Gaur aratsa'dian jakin dira
uri onetan Itali eta Alemani'k eran-
tzunak. Jakintsuen eta politikoen
artian atsegin aundiatzaz artu dira. Po-
zik artuko dabeja difue, Efonan eta
Berlin'eko Gobernuak egin dabezan
azalpenak, itzez baño geyagokua ixan
ten bafira.

LATERI BATZA

Ginebra.—Gaur jafitau dau larunba-
tjan atzeritafutako batzara. Gaurko bat-
zarian etza egon gai aipagaririk. Ale-
jandreta eta Dantzig'etaz jardun da.

PAKE-NAI.

Itufi dago odol dariola.

Nastea guda, gofoto beltzena

Anayak elkar etsai eginak

Bata besteren odolitan itozten

Ara zer dakafen guda-minak.

Zorun, maitasun ta egizko pora

Atsekaben ordez atseginak

Anaitarteko batasun gozoa.

Ora zer dakafen gentzi-minak.

Kalamu mendiko zelaitxo artian

Agoan itufi begikoa

Noliz emango didak ire txiritik

Len ugari ukan ur gozoa?

Len ugari ukan ur gozoa?

Len ugari ukan ur gozoa?

kinen ikefaldijen bat ixango daga
la iragariten ixan ei-dau... Baña ez
esan expa'leban lez. Bere kide-mide-
ko zentzun bakiortuben batzuk ixan
ezik, jaramonik be ez ei-dautsue egin
ixan.

Keipo'k Sevilla'tik gura dabena
esan leike, gura dabena iragafi be ba-
ña Bilbao ta Sevilla lekuz aldatu di-
rala be. Baña inok zifistuteko? Añ-
tze yagok untzia. Esateik ixatera
bifafte aunditxuba dago egon be. Ela
Keipo'k esaten dabezanetarik egira,
bafiz, aundijetan be aundija.

Malaga, berak gura eban egunian
artuko enala be, Keipo'k, antxina ita-
gafi enan. Ordutik ona egunak-egun
igazi ixan diran afen, bafiz, Keipo'k
Malaga artuteko eguna, etza ageritu
onditxo. Ela agertuko dan antzik ex-
tago.

Madrid be antxina artizeko eban
Egunak be iragafi ebezan, baña ja-
yak eraldu be. Madrid'ri, bafiz, artu
ez-eze, ikuturik be ez dautsue txi-
tago, madritafak geruago ta gogor-
go oldafitubaz, geruago ta Madrid'tik
ufunago dautse-eta.

Gentzaldijan keneral afoputz, eta
gudaldijan gusititi, koldaf eta etoi
agertuten diran budalburuben guren
dakaz edestitjak ingoski gitxi idatz-
ko dauz. Koldafkeri ta etoikerijakaz,
ostera, idatzi osua.

URTEUREN OSPETSUBA

Euzko-Alderdi Jeltzaliaren irazana
jayo zan egunetik ona, 72 urte igazi
dira.

Eta afu zuzen be gaurko eguna da
72'garen urteurena osotuten dabena.
Jeltzali'za ospetsu egi ixan eban
irazala, 1865'gko, urtarrila-26'an jayo
zan, ba. Zorijoneko eguna.

Euzko-Alderdi Jeltzali'k, gaur,
bere irazaliaren 72'garen jayotza-ur-
teurena ospatutako, jaupa bat eraldu
dau. Eta jaupa ori Sabin ugutzau
eban eritxadonaz ixango da: Aban-
do'ko Bingen Zifopa deunaren txi-
donan. Jaupa orduba goxeko eritzi
ta erdijak ixango da.

EUSKALDUNA

Igazi dan igandian Euskaldu-
lotatokiya tellurano beteta aurkitu-
zan. Eta bafuratu ezin da stetiko ge-
ratu ziranak be, asko ixan ziran.

Euzkadi'ko lendakarija dan Agir-
tar Joseba Andoni'k itz batzuk ogur-
ixan echan, eta Euzkadi'ko lenda-
kariari yaokan eram, euzkeraz ogu-
zi be.

Pelota-jokaldiak eta enparauk-
euzko-jolasak be, pozik ikusi ziran,
eta pozik txalotu be.

Euzkadi benetan ezagutu ta euz-
kotafen aberi bafatizat artzen dogu-
nian, euzkotafen izkuntzeaz euzkera
ixango da. Jolasgayak, bafiz, euzko-
jolasak.

Euzkera ta euzko-jolasak nagost-
tuten ikasten dogunian bafiz gura-
zotiana neofitja ixango da.

Eta ordez, geure izkuntzea dan eu-
kera bazlafatatu ta geuria eziana aia-
fizat artzen ba-dogu, oritk etoriko ya-
kun zoritxata be, neufi bakua ixango
da.

Geure eskubetan daukagun zor-
nari, zigegien itxiko eta-dautsagut